

БЪЛГАРСКА Армия

armymedia.bg

Първият брой на "Военни известия" излиза на 14.02.1892 г.

Петък, 27 септември 2024 г.

Брой 39 (24 285), година СХХХІІІ Не е за ръчна продажба. Цена за месечен абонамент 0,50 лв.

„Кабиле“ остава българска казарма

Предстои МО да сключи договор с агенцията на НАТО – NSPA, за новата инфраструктура

Министърът на отбраната Атанас Запрянов и началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов поздравиха военнослужещите, които се завърнаха от мисия в Косово

Фото МО

„Кабиле“ е български казармен район, който ще остане такъв. Това каза министърът на отбраната Атанас Запрянов пред журналисти вчера след церемонията, с която в района на в.ф. 52590 – Ямбол, от състава на Втора Тунджанска механизирана бригада бяха посрещнати българските

военнослужещи, участвали в мисията на НАТО в Косово (KFOR).

Идеята е (в „Кабиле“ – б. р.) да се построи инфраструктура, която може да посрещне и да настане Бойната група на НАТО, включително, ако се наложи да бъде разгърната до бригада, поясни министърът на отбраната.

„Желанието на военното ръководство, което и аз подкрепям, е освен за устройването на Бойната група да помислим и за устройването на българските военнослужещи, които са в района. Когато проектът е готов, ще можем да съобщим неговите параметри, като това ще отнеме поне година

и половина”, прогнозира министърът на отбраната. По думите му Министерството на отбраната е в процес на координация с Агенцията на НАТО по поддръжка и придобиване (NSPA) и предстои да бъде сключен договор с нея за осъществяване на проекта.

На стр. 2

КОМЕНТАР

Филмът не бил шведски, а съветски...

Пламен ДИМИТРОВ

Спомняте ли си стария виц за това, как в Съветския съюз водили войници на кино, като им казали, че ще гледат шведски сексуален филм. Но се оказало, че има малки грешки – филмът не бил шведски, а съветски и вместо сексуален се оказал социален. Припомням анекдота, защото през този месец Швеция бе замесена в поредния дезинформационен сюжет, съшит в Москва с бели конци.

Повод за скалъпването на опаштата лъжа стана наистина успешният руски ракетен удар от началото

Как руските медии изпратиха 15 камиона с трупове към Швеция

на този месец срещу Военния институт по комуникации в украинския град Полтава. Загинаха 55 души, а над 300 бяха ранени. Руските медии

обаче раздухват броя на жертвите до 500 и дори до 1000. И добавиха, че сред загиналите имало „шведски военни инструктори“. Първоначално се говореше за няколко шведи, но впоследствие кремълските рупори заиграха по на едро и направи композираха колона от „15 камиона“, която превозвала трупове до Швеция. В София московските гласове, говорещи на български, изпаднаха във възторг от тази новина и я тиражираха тутакси. Както винаги,

Лъжата, съшита с бели конци, стигна и до България

първ бе сайтът „(Кремълски) Поглед инфо“. Лъжата за загиналите шведи в Полтава е своевременно

опровергана от армията на Швеция и от външното министерство в Стокхолм. Генезисът ѝ е елементарен и наивен – да бъде свързан руският ракетен удар срещу обекта в Полтава с едно реално историческо събитие, случило се край същия град през 1709 г. – разгромът на войските на шведския крал Карл XII от руската армия. Посланието е: Бихме ги тогава, ударихме ги и сега! Звучи добре, единственият недостатък на тази история е, че не е вярна.

Тренировки в морето до Варна

Борис Попов, който се върна от Англия, за да стане български офицер **8**

Украинските дроневи газят червените линии на Путин **19**

Учението Sea Breeze 24 се фокусира върху обезвреждането на взривни боеприпаси, операциите по гмуркане и безпилотните подводни апарати.

На снимката: Мобилна единица за обезвреждане на боеприпаси провежда обучение по операции по подводно разрушаване в пристанище Варна

Екип със самолет „Спартан“ ще замине за Чехия, за да транспортира черната кутия на разбили се на 13 септември самолет L-39. Това става със заповед на министъра на отбраната Атанас Запрянов. Очаква се до няколко дни информацията от черната кутия да бъде разчетена. Това обяви министър Запрянов пред журналисти в района на в.ф. 52590 – Ямбол, от състава на Втора Тунджанска механизирани бригада след церемонията по посрещане на българските военнорслужещи, участвали в мисията на НАТО за поддръжане на сигурността в Косово (KFOR).

„Крайно време е да обрнем внимание на модернизацията по-интензивно на Сухопътните войски, които виждате с какъв дух изпълняват задачите си“, коментира министърът на отбраната. Под негово ръководство в сряда в Министерството на отбраната беше проведена координационна среща с участието на всички структури, ангажирани с договора за придобиване на бойни машини „Страйкър“ за нуждите на Сухопътните войски – „Терем-Холдинг“ ЕАД, която е изпълнител на асемблирането в България по

Черната кутия на самолета L-39 е изпратена в Чехия

Очаква се до няколко дни информацията от устройството да бъде разчетена

индустриално сътрудничество, компанията General Dynamics – основен доставчик, Офисът за отбранително сътрудничество на Посолството на САЩ в България, Офисът по ръководството на проекта във Вашингтон, американските въоръжени сили и Министерството на отбраната.

От военното ведомство уточниха, че участващите представители от българска и американска страна са

обърнали особено внимание на въпросите, свързани с финалното асемблиране на машините. Обсъден е бил постигнатият напредък и са били взети решения, свързани с изпълнението на проекта. Това е първата от предстоящата поредица срещи между представителите на двете страни. От българска страна са участвали заместник-министърът на отбраната Аделина Николова, началникът

на отбраната адмирал Емил Ефтимов и изпълнителният директор на „Терем-Холдинг“ ЕАД Калин Димитров.

„Обсъдихме етапа, на който се намираме по отношение на изпълнение на проекта. Получих уверения от американска страна, че всички процеси се движат нормално и доставките се договарят“, каза министър Запрянов пред журналистите в Ямбол вчера. Компаниите „Терем-Холдинг“

и General Dynamics са заявили пълна координация за подписване на споразумение, което да даде възможност на българската компания да започне реалната подготовка за асемблирането на машините „Страйкър“. „Обсъдени бяха също сроковете и предстоящите прегледи на изпълнението на проекта, за да не се случи както в авиобазата в Граф Игнатиево, където инфраструктурата се забави. Искаме „Терем“ да е готов и в момента, когато започнат доставките за асемблиране, да започне да изпълнява програмата в срок“, подчерта министърът на отбраната, и уточни, че се очаква това да се случи в средата на следващата година.

„Не трябва да има никакво съмнение, че възнаграждението на военнорслужещите ще бъдат увеличени“, заяви министър Запрянов в отговор на журналистически въпрос. Той обясни, че увеличението ще бъде заложено в бюджета за следващата година, което е гаранция за реализирането му. „В координация сме с Министерството на финансите и правителството ще изпълни решението на Народното събрание“, добави министърът на отбраната. (БА)

Министър Запрянов: Воините ни издигат авторитета на България

Благодаря ви за безупречното изпълнение на задачите, които издигат авторитета на Въоръжените сили на България, за приноса към международния мир и сигурност и за приноса към националната ни сигурност. С тези думи министърът на отбраната Атанас Запрянов се обърна към военнорслужещите по време на официалното посрещане на маневрената рота, участвала в състава на многонационалния батальон на „Регионално командване – Запад“ от състава на стабилизиращите сили на НАТО за поддръжане на сигурността в Косово (KFOR). Ритуалът се състоя във войсковия район Ямбол вчера.

„Участието ни в силите на НАТО в Косово е резултат от последователната политика на България за принос към международния мир и сигурност с фокус Западните Балкани. Стабилността в нашия регион е и принос към националната ни сигурност. Когато в близост до нашите граници има нестабилност, какъвто е случаят с агресивната война на Русия срещу Украйна, това се отразява и на националната ни сигурност, и на свободния икономически обмен между страните от региона“, изтъкна министър Запрянов.

Отзивите на Командването в Косово, които получаваме, са много добри, каза ми-

нистърът на отбраната. Той посочи, че ангажимент на политическото ръководство на Министерството на отбраната е да създаде оптимизъм у военнорслужещите, че всичко, което им е необходимо, ще бъде осигурено, за да може да бъдат спокойни и фокусирани върху бойната подготовка и изпълнението на задачите.

Министърът на отбраната очерта напредъка по модернизационните проекти и увери: „Ще бъдете осигурени с най-съвременните въоръжения, бойна техника и лично оборудване за всеки един военнорслужещ“. По думите му приносът на Българската армия заслужава политическите сили да помислят за по-нататъшно увеличение на военните разходи. „Благодаря им за тяхната подкрепа по отношение на повишаването на заплатите и утвърждаването на модернизационните проекти. Надявам се така добронамерено да погледнат на увеличението на военния бюджет и България да поддържа разходи за отбрана в размер на 2,5% от БВП през следващите години“, каза той. „Благодаря на командирите, които живи и здрави ви отведоха на мисия и живи и здрави ви върнаха в България. Това е командирска отговорност“, заяви министър Запрянов.

„Вие представихте България и нашите Въоръжени сили по достоен начин, отстоявайки националните интереси и утвърждавайки доброто име на българските военнорслужещи зад граница. Благодаря ви за високия дух и мотивацията“, обвърна се началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов към завърналия се

Министър Запрянов благодари на военнорслужещите за отличното им представяне по време на мисията

Фото МО

Контигентът премина в тържествен марш на родна земя, за първи път след няколко месеца служба в KFOR

български контингент. Той подчерта, че като членове на НАТО сме активни и отговорни при вземането на колективните решения за навременен отговор на предизвикателствата пред сигурността ни.

Адмирал Ефтимов уточни, че през 2024 г. страната ни подкрепя усилията на KFOR с около 300 военнорслужещи, което е сериозен принос към операцията. „Българската армия е един от най-активните стожери на сигурността в Косово за всичките години от началото на мисията. Вашият контингент демонстрира още веднъж, че българските Въоръжени сили са гарант за мира и стабилността не само на България, а и на региона, в който живеем“, категоричен бе той.

На ритуала присъстваха още заместник-командирът на Сухопътните войски бригаден генерал Пламен Йорданов, началникът на щаба на Съвместно командване на силите флотилен адмирал Галин Манев, командири на военни формирования, представители на местната власт. (БА)

„Кабиле“ остава...

От стр. 1

Началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов допълни, че необходимите средства за реализацията на проекта са разчетени. „Работим усилено за това голяма част от този инвестиционен проект да бъде покрит от общите фондове на НАТО и имаме пълното разбиране от нашите съюзници“, заяви той. Адмирал Ефтимов отново подчерта важността на подобряването на условията за българските военнорслужещи чрез изграждането на необходимата инфраструктура на казармен район „Кабиле“.

Той посочи, че те заслужават оказваната подкрепа от политическото и държавното ръководство да продължи. Ние сме мотивирани да превърнем всеки отделен лев в отбранителна способност, категоричен бе адмирал Ефтимов. (БА)

Министър Атанас Запрянов:**Да създаваме лидери, които могат да носят отговорност**

Свързочните войски се развиват в степен на цифровизация и автоматизация, немислима до преди 15-20 години

Андрей РАНГЕЛОВ

Апелирам да работим за създаването на лидери, на командири, които са в състояние да носят отговорност за това, което се случва в подчинените им войски. Това каза министърът на отбраната Атанас Запрянов в поздравлението си по време на честването на

Празника на Свързочните войски

– 25 септември, което се състои във Военна академия „Георги С. Раковски“.

Този ден е ден за равносметка, изтъкна пред присъстващите министър Запрянов. „Така се случи исторически и технологично, че Свързочните войски от осигуряващ род войски днес са част от бойното осигуряване, от бойното въздействие във войната, която наблюдаваме между Русия и Украйна. Свързочните войски се развива в степен на цифровизация и автоматизация, немислима само до преди 15-20 години“, заяви той.

По думите му комуникационно-информационното осигуряване най-вероятно много скоро ще се развие като основна бойна дейност. Причината е, че развитието на технологиите, автономните системи

и изкуствения интелект водят до това, че тези войски ще се интегрират вече и с видовете въоръжени сили, за да могат да решават задачи не само по разузнаване, но и по поразяване на противника, поясни министърът на отбраната. Той пожела на хората от комуникационно-информационните органи същите дръзновение, отговорност и упоритост, с които са работили предните поколения.

Като министър на отбраната констатирам

нещо, което ме тревожи

и искам да го споделя с вас,

каза Запрянов. „В някаква степен развитието на технологиите, на демокрацията доведоха до снижаване на отговорността, на дисциплината в нашите войски, във Въоръжените ни сили, в резултат на което, знаете, че претърпахме някои трагични инциденти, които, както се оказва, няма да бъдат само предмет на технически причи-

ни, но най-вероятно ще има и командно-организационни, и други. Затова апелирам – нека да работим за издигане на квалификацията на нашите специалисти, да издигаме нивото на подготовката, но да не забравяме възпитанието, създаването на лидери, създаването на командири, които са в състояние да носят

отговорност за това, което се случва в подчинените им войски“, изтъкна министърът на отбраната.

Началникът на Военна академия „Георги С. Раковски“ генерал-майор Стайко Прокопиев заяви, че историята на Свързочни войски е пропита с чест, достойнство и героизъм, но и изпълнена с трудности и изпитания. От създаването на първото свързочно формирование в Българската земска войска до днес вие се изградихте и доказахте като самостоятелен род войска с голямо значение за националната сигурност, обърна се към присъстващите той.

Ние сме постоянно в крак с новостите

за да можем да откликнем на всички предизвикателства, които стоят пред нас, каза за в. „Българска армия“ и ВТК директорът на Дирекция „Комуникационно-информационни системи (КИС)“ бригаден генерал Димитър Хлебаров. „Най-важното, когато говорим за КИС, за мен са хората. Това е потенциалът, който развиваме и на който обръщаме внимание винаги“, заяви той и пожела на всички хора от системата да са живи и здрави.

По думите му пред специалистите от КИС стоят редица предизвикателства: „Неслучайно вече започна да се разглежда и в НАТО отделен домейн освен кибер, и Космос, точно поради поуките от практиката, които имаме от войната в Украйна. Естествено, това налага ние също да помислим в тази насока“. Той изброи като области на развитие сателитните комуникации, дрон системите, както и антидрон системите, прилагането на облачни технологии, изкуствения интелект.

Свързочните войски и свързочна система на Българската армия през втората половина на XX век – 1944–2002 г., беше темата на академичната лекция, която изнесе почетният професор на Военната академия полковник от резерва инженер Георги Караванов.

Фото
Николема
Рауговска

Правителство запазва ключовите параметри на бюджета

Служебният заместник-министър на финансите Мартин Дановски посочи като основна задача на служебното правителство запазването на всички ключови параметри на бюджета, съобщи БТА. Усилено работим за това, каза Дановски по време на събитие в Министерския съвет на Съвета за икономи-

чески анализи на тема „Как данъчните ставки влияят на облагаемия доход в България?“.

Тези параметри се отнасят за дълга и инфлацията, както и всички други, които се отнасят за влизането на страната в еврозоната, каза зам.-министърът в отговор на журналистически въпрос.

По думите му се намираме във втора фаза на бюджетната процедура за 2025 г. Дановски каза още, че служебното правителство е поело определени ангажименти – не само да проведе честни и прозрачни избори, но и да поддържа всички приети от предишни парламенти параметри на бюджета на страната. (БА)

Ние сме № 1, с нас и вие сте първи

Абонирайте се за в. „Българска армия“ за 2025 г.

С изключително изгодни цени – само 6 лв. за 6 месеца и 12 лв. за година, стартира абонаментната кампания за 2025 г. Отново сме № 1 в каталога. От средата на октомври до 15 декември 2024 г. във всеки пощенски клон на територията на страната всеки може да се абонира за в. „Българска армия“. Това може

да стане и онлайн на www.bgpost.bg/subscription/online до 22 декември 2024 г.

Искаме да продължим да ви информираме качествено и пълноценно за всичко в сферата на отбраната и Въоръжените сили. Искаме да ви направим съпричастни към проблемите и постиженията в армията и да споделяте какво искате да про-

четете в нашия вестник, както и да участвате в създаването на оригинални текстове. Затова сте ни нужни, нуждаем се и от вашата подкрепа, като се абонирате за изданието ни.

Нека заедно да превърнем в. „Българска армия“ в истинска ваксина срещу дезинформацията и фалшивите новини. За всеки би било чест да държи в ръцете си вестник, преминал през три века – уважаван, търсен и все така необходим и днес!

Единодушно парламентът прие декларация за диалога със Северна Македония

Единодушно със 178 гласа „за“ и без дебат депутатите приеха декларация „във връзка със систематичното и методичното разрушаване на диалога между Република Северна Македония (PCM) и Република България и провокативни и обидни изявления спрямо България от страна на управляващи политически фактори в PCM“, съобщи БТА.

В декларацията българското Народно събрание потвърждава политическото намерение и стремеж за довършване на изграждането на Паневропейски коридор 8 от българска страна и призовава правителството на PCM да подходи отговорно и добросъвестно към всички поети ангажименти и договорености с цел навременно изграждане на участъците от трасето на коридора на нейна територия.

Българският парламент настоява за възстановяване на прекъснатия от страна на PCM позитивен диалог и спиране на антибългарската кампания и провокативни изявления спрямо България в PCM.

В декларацията се потвърждава волята на българските държава и институции относно организирането на съвместни чествания на общи исторически събития и личности предвид богатата обща история на двете държави. Също така Народното събрание изразява категорично несъгласие с отричането на общата история на PCM и България от страна на членове на правителството на PCM, което представлява директно нарушение на Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество между двете страни от 2017 г. (БА)

С военни ритуали и почести висшето държавно и военно ръководство на България изпрати в последния им път трагично загиналите пилоти подполковник Петко Димитров и капитан Венцислав Дункин.

На опелото в авиобазата в Долна Митрополия в събота, 21 септември, да се простят с едни от най-добрите ни и опитни пилоти в авиобазата дойдоха президентът и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили на Република България Румен Радев, министърът на отбраната Атанас Запрянов, началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов, командирът на Военновъздушните сили генерал-майор Димитър Петров, висши офицери от Българската армия, военнотружещи и колеги, близки на загиналите. Те изразиха своята признателност към отговорната им служба, към доблестно извървения им кариерен път и воинска чест, към тяхната посветеност и сила, към волята и смелостта им да преодоляват рисковете в професията на военния пилот.

Двамата загинали пилоти бяха удостоени с почетен награден знак на Министерството на отбраната „Свети Георги“ – I степен, за офицери.

„Днес се разделяме с двама достойни летци, които посветиха живота си на българската военна авиация. Искам още веднъж да изразя своите съболезнования и своята съпричастност към болката на семействата на загиналите колеги и разбира се, още веднъж да призова да се престане със спекулациите, преди компетентната комисия да е приключила своята работа и да научим реалните факти. Искам да призова българските Военновъздушни сили, Българската армия да има повече внимание, да има една осъзната, регулярна държавническа подкрепа, не политически спекулации по принуда в резултат на избори или катастрофи“, заяви президентът Румен Радев.

„Загубихме двама достойни млади хора, високоподготвени офицери от Българската армия. Ще помним тяхната сила на духа и любовта им към бойната авиация. Те заслужено имаха признанието на своите командири и колеги и обичта на своите близки.

Даваме гума да пазим спомена за тях

и да подкрепяме семействата им!

С 28 огнени факли в небето почетоха паметта на съражжанина си Венцислав Дункин стоици жители на Разлог, организирани от гражданското сдружение „Свещичка за Венци“ миналата неделя
Фото Пирин прес

Орлите полетяха в небесните висини

С военни ритуали и почести бяха изпратени в последния им път трагично загиналите пилоти подполковник Петко Димитров и капитан Венцислав Дункин

Ще ни липсват – верни приятели и колеги!“, се казва в съболезнователното писмо на министъра на отбраната Атанас Запрянов.

„Вашите най-близки хора посетиха живота си на благородната кауза за гарантиране на сигурността и отбраната на България! Затова ние – в Българската армия, винаги ще помним имената и ще почитаме паметта им. Непрежалима е вашата загуба. Позволете ни да споделим болката ви. Съкрушаващо е да се разделим толкова рано с всеотдайни военнотружещи с неизчерпаема енергия и сила на духа“, обърна се към семействата и колегите на

двамата пилоти началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов. Той заяви, че загубата на обучени, опитни пилоти при изпълнение на служебния им дълг е много тежка щета за Въоръжените сили и целият личен състав дълбоко скърби за тях.

„Тяхната загуба тежи на всички ни, но днес сме тук, за да скърбим, за да си спомним за приноса им, за живота им.

Орлите разбираха стойността на отговорността

и се изправяха пред нея с непо-

колебимост и сила. Нека да ги запомним като хора на честта, на делата. Защото те може да не са сред нас физически, но техният дух ще продължи да живее във всички, които имаха привилегията да ги познават“, каза в траурното си слово командирът на Военновъздушните сили генерал-майор Димитър Петров.

Последна почит към своите колеги и верни приятели отдадоха и военнотружещите и гражданските служители от всички авиобазы в състава на Военновъздушните сили и Висшето военновъздушно училище „Георги

Бенковски“.

Съпричастност към болката на близките на загиналите пилоти и военнотружещите от Българската армия изразиха в съболезнователни адреси до министъра на отбраната и началника на отбраната представители на изпълнителната и местната власт, посланиците на Аржентина, Великобритания, Гърция, Саудитска Арабия, Обединените Арабски Емирства, Северна Македония, министърът на националната отбрана на Гърция, началниците на отбраната на Австрия, Албания, Гърция, Литва, Румъния, Сърбия, Северна Македония, военните аташета на Великобритания, Германия, Полша, САЩ, Турция, Унгария, Франция.

На следващия ден в Разлог бе отдадена последна почит към капитан Венцислав Дункин.

28 запалени факли полетяха във въздуха

в памет на останалия завинаги на 28 години Венцислав.

Последна почит към капитан Дункин отдадоха семейството и близки на загиналия, министърът на отбраната Атанас Запрянов, началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов, командирът на Военновъздушните сили генерал-майор Димитър Петров, както и висши офицери от Българската армия, военнотружещи и колеги. (БА)

След 4 месеца в Косово да се завърнеш на родна земя

В Благоевград посрещнаха участниците в мисията на KFOR от Трето бригадно командване

Лъчезар ЛОЗАНОВ

В Благоевград с тържествена церемония посрещнаха военното формиране, взело участие в оперативния резерв на стабилизиращите сили на НАТО в Косово (KFOR). Посрещането беше на строевия плац на Трето бригадно командване. Над сто военнотружещи се завърнаха след 4 месеца участие в мисията.

В словото си пред военнотружещите заместник-командирът на Съвместното командване на силите (СКС) бригаден генерал Христо Ганецовски каза, че всяко завръщане на български контингент

е символ на победа, а за всеки военнотружещ тя е лична, „а за всички нас тя е победа за България“. Отличното представяне на нашите военнотружещи в различни задгранични мисии и операции показва нарасналия международен престиж на нашата страна. Бригаден генерал Ганецовски подчерта, че сме участници в геополитически промени в света, което води до нови предизвикателства, отговорности и задължения. По думите му това е второ участие на военнотружещите от Трето бригадно командване в оперативния резерв на KFOR и успешната им мисия доказва отново предаността на нашата

страна към основните ценности на НАТО и към усилията да се осигурят безопасна и сигурна среда, свобода за придвижване в региона на Западните Балкани.

В словото си кметът на община Благоевград Методи Байкушев отбеляза, че мисията в Косово е патриотична и геополитическа, защото е част от колективната сигурност на Европа, път към дългосрочен мир, стабилност и спокойствие. Процес, който продължава десетилетия, а интеграцията в Западните Балкани постига българския национален идеал – обединяване на всички български земи в рамките на Евро-

пейския съюз без граници. Това е осъществяване на голямата мечта на българските възрожденци от Берлинския договор насам, изтъкна Байкушев.

На церемонията присъстваха началникът на щаба на СВ бригаден генерал Станимир Христов, заместник-областният управител на Благоевград Христо Ангелов и представители на местната и държавната власт.

Българските военнотружещи за пореден път се доказаха като професионалисти и като партньори, на които може да се разчита за подкрепа и за експертиза, посочи заместник-командирът на Втори многонационален батальон майор

Красимир Дамянов. Личният състав на контингента според него е изпълнявал в пълен обем задачите си и военнотружещите са издигнали авторитета на Българската армия пред съюзниците ни от НАТО.

Със заповед на министъра на отбраната Атанас Запрянов, прочетена от началника на щаба на Трето бригадно командване полковник Николай Николов, бяха наградени военнотружещи от контингента от Косово. Наградите връчиха заместник-командирът на СКС бригаден генерал Христо Ганецовски и началникът на щаба на СВ бригаден генерал Станимир Христов.

Бригаден генерал Христо Ганецовски, заместник-командир на СКС, връчва награди на отличилите се военнотружещи от мисията в Косово. Фото авторът

Прег празника на 61-ва бригада

Екипни действия на състезанието Ranger-24

Във връзка с честването на празника на 61-ва Стрямска механизирана бригада – 2 октомври, на УЦ „Толбе“ се проведе състезанието Ranger-24. В надпреварата участваха 9 отбора от формирования на бригадата. Отборите бяха в състав от 5 състезатели, от които минимум една жена.

Състезателите преминаха през следните изпитания: преодоляване на дооборудвана

с препятствия местност, изтегляне на аварирал автомобил, пренасяне на артилерийски снаряди и гилзи в сандъци, избутвање на 122-мм гаубица М-30 до огнева позиция (на снимката горе), изнасяне на ранен по различни способи, преместване на „Ханойска кула“, стрелба с автомат „Калашников“, хвърляне на граната в цел и стрелба с 9-мм пистолет „Макаров“.

Фокусът на състезанието беше поставен върху екипните действия, чрез които усилията

на всеки един от участниците бяха подчинени на стремежа да се постигне висок отборен резултат. Елементите на надпреварата подложиха на изпитание духа и тялото на състезателите, които демонстрираха мотивация за достойно представяне.

Призовото първо място в изключително оспорваната надпревара завоюва отборът на самоходния артилерийски дивизион, второ място зае отборът на щабен батальон, а трети се нареди отборът на 3-ти механизирани батальон.

Командирът на 61-ва механизирана бригада бригаден генерал Маргарит Михайлов връчи на призьорите купи, медали и грамоти. (БА)

Победителите в атрактивната, но нелека надпревара получиха наградите си от бригаден генерал Маргарит Михайлов

Унищожиха невзривени боеприпаси

Специализиран екип от батальона за защита на силите на 2-ра Тунджанска механизирана бригада от състава на СВ по ръководството на капитан Иван Панайотов разузна, транспортира и унищожиха на учебен център „Люляк“ два осколко-фугасни снаряда с взривател. Боеприпасите – един 122-мм и един 100-мм, са открити от цивилно лице в землището на с. Ясеново, община Казанлък, съобщиха от МО.

Формирането за разузнаване, транспортиране и унищожаване на невзривени бойни припаси от Националния военен университет (НВУ) „Васил Левски“ унищожиха българска ръчна граната, тип бухалка без гръжка. Боеприпасът е бил открит в землището на гр. Павликени. Екипът действа под ръководството на подполковник доц. г-р Йордан Терзиев – преподавател в катедра „Защита на населението и инфраструктурата“ в НВУ. (БА)

Цончо ДРАГАНСКИ

– Господин бригаден генерал, как приемате назначението ви за командир на 24-та авиационна база и повишението ви в звание?

– Приемам назначението с чувство на дълг към 24-та авиобаза, която ми е дала, може да се каже, всичко в офицерската професия. Имам едно огромно задължение към личния състав, задължение към авиобазата. И затова приемам новата длъжност като лична отговорност да помогна колкото мога за развитието ѝ, за бъдещите способности, които искаме да надградим, за да бъдем полезни и по трите мисии на Въръжените сили.

– Помните ли друго такова „горещо“ лято да е имала авиобазата?

– Динамиката в авиобазата през тази година, особено през летните месеци, беше наистина много голяма. Допълнително, тази „горещина“ идваше от това, че имаме силно ограничен ресурс откъм вертолети, а също така и от подготвени екипажи по третата мисия на Въръжените сили – в помощ на населението при бедствия и аварии. Имало е и други години с изпълнението на задачи за гасене на пожари, особено в планинско-гористи местности, където сме най-ефективни за потушаването им. Но като тази година – с такава динамика, толкова често да изпълняваме такива задачи, смятам, че не е имало.

– Изразходвахте доста гориво и летателни часове при гасенето на пожари. Получавате ли за тях компенсации?

– Има сключени договори между МО и МВР и по тях ние можем да изпълняваме задачи, след които ни възстановяват не само гориво, но и изразходваните средства за тези дейности. Също така имаме сключен договор с Министерството на здравеопазването, когато участваме в търсене и спасяване, както и авиомедицинска евакуация. След като се изпълнят тези задачи, всичко изразходвано го предоставяме като данни на ВВС и те изискват възстановяването на тези средства.

– Отрази ли се гасенето на пожари на другите видове подготовки?

– Разбира се. Вертолети AS 532 „Кугар“ налетяха над 200 ч, а Ми-17 – над 150 ч, което, естествено, рефлектира и върху другите подготовки на летателния състав. Изпълнението на задачи с AS 532 „Кугар“ за гасене на пожари се отрази основно на подготовката ни по цели на способности. А те са – един вертолет за авиомедицинска евакуация, два вертолета трябва да бъдат сертифицирани за изпълнението на задачи за специални операции и още два вертолета за тактически въздушен транспорт, които са и към НАТО, и към Европейския съюз. Тези модули трябва да бъдат сертифицирани. Но за да стане това, ние трябва да водим съответната подготовка на летци и на останалия състав от модулите, след което да ги представим за сертификация и за последващо използване за

Бригаден генерал Димитър Павлов:

Гасенето на пожари се отрази на другите видове подготовки

Предстоят ни сертификации на модули, заявява командирът на 24-та авиационна база

Фото авторът

Бригаден генерал Димитър Павлов е роден на 12 август 1970 г. в Хасково. Завършва ВВВУ „Георги Бенковски“ през 1993 г., Военна академия „Георги Ст. Раковски“ през 2010 г. и пак в нея – „Стратегическо ръководство на отбраната и въръжените сили“ през 2018 г. Започва офицерската си служба през 1993 г. като младши пилот на летище Узунджово. Летец-пилот I клас. Има над 3000 летателни часа на самолети L-29 и L-39, и вертолети Ми-17 и „Кугар“. От 12 септември 2024 г. е командир на 24-та авиационна база.

липсата на личен състав. Тази година проведохме обучение на 12 курсанти на хеликоптер Bell 206, предвидени за нашата авиобаза, и още 6 курсанти, разпределени за ВМС и за Гранична полиция. Но те сега са във втори курс и чак след три години ще се вляят в нашите редици. Дотогава, в общи линии, трябва да се справяме с младите пилоти на служба при нас. Многого часове за изпълнението на задачи по гасенето на пожари се отрази особено при приемствеността, която искаме да постигнем с младите летци. През последните години напусна последен състав на всичките хеликоптери и имаме една огромна отговорност и задача да успеем да подготвим млади пилоти, които да изпълняват задачите, възложени ни от командването на ВВС. Ще се опитаме за следващата година вече да заложим и малко повече ресурс за тази приемственост. Както началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов вече спомена, очакваме още от следващата година 5 хеликоптера да се върнат от ремонт в чужбина и да се впишат в нашата структура, да ги използваме рационално и да имаме достатъчно авиационен ресурс. Предвиждаме сравнително голямо увеличение на летателните часове. Ще се опитаме да проведем и нови видове подготовки с по-младите ни колеги. Имаме разбирането на ВВС и на МО, както и правим всичко възможно да запазим хората. На летателния състав съгласно ЗОВС може да им бъдат увеличени годините за служба, като офицери до 3 години. А хора от останалия личен състав в авиобазата след

пенсионирането им да ги ползваме като цивилни служители. Ще се опитаме да осигурим приемствеността не само сред пилотите.

– Ако обобщим, трябва ви хора, вертолети и гориво. Как можем сега да ги степенуваме по важност?

– В момента на първо място са вертолетите или необходимият ресурс, за да си изпълняваме всекидневните дейности. Даваме 24-часови дежурства на вертолет за аварийно-спасително осигуряване и на вертолет за въздушно-химическо и радиационно разузнаване. Всеки ден тези екипажи и вертолети са назначени със заповед. Отделно трябва да осигуряваме полетите за поддържане и повишаване на подготовката на летателния състав. Затова вертолетите са изключително важни. Имаме големи трудности с ремонтите на „Кугар“. Миналата година сме пратили 5 в чужбина. Тази година още през май трябваше да пристигне вертолет от Полша. До момента нямаме нито един вертолет, който да е дошъл в авиобазата от тези ремонти. Очакваме първия отремонтиран хеликоптер да приемем към края на годината. Има големи затруднения и с осигуряването на резервни части от страна на фирмата, която ги ремонтира, и от самия завод във Франция. След вертолетите, бих казал, е нуждата от личен състав, защото във всяко направление имаме недостиг на подготвени хора. И на трето място е горивото. Ако погледнем назад в годините, немалко пъти сме стояли на земята и заради липса на гориво.

– Какво друго ви предстои до края на годината?

– Предстои, както вече споменах, сертифицирането на авиомедицинския модул в Унгария. Имаме няколко курса в Задар за пилоти. Предстои нашето възстановяване на подготовката за полети в сложни есенно-зимни условия. Поддържаме подготовката на всички екипажи по цели на способностите. Ще продължим с подготовката на младия летателен състав. Предстоят участията ни в учения на Сухопътните войски и текат такива планиращи конференции. Имаме и всекидневни задачи. Подпомагаме и дейността на Музея на авиацията. Предвиждаме да направим съвместна среща на поколенията пилоти, които са били в авиобазата и тези от младия ни летателен състав.

силите на НАТО. В момента доста засилено извършваме подготовката на модул с един „Кугар“ с пилоти, инженерно-технически и друг състав за авиомедицинска евакуация. И още в началото на октомври в Унгария ще се проведе националната ни сертификация на този модул. Предстои ни за догодина сертификацията за модула за специални операции. Там също донякъде изоставаме. Усилено използваме за подготовката на този модул Центъра за обучение на пилоти за специални операции в Задар (Хърватия). Това е многонационална програма за подготовка на пилоти за специални операции, създадена съвместно от четири държави – България, Хърватия, Словения и Унгария. Там имаме военносслужещи, които на ротационен принцип работят на международни длъжности. В този център провеждаме теоретични подготовки, занятия за планиране и изпълнение на специални операции. Дори в момента имаме там наш вертолет. Два екипажа изпълняват задачи по програмата за използване на очила за

нощно виждане. През една от годините в Задар бяха като инструктори, американски пилоти. Сега в този център са словенски инструктори за изпълнение на специални задачи, които използват същите хеликоптери като нашите. Преди три месеца в авиобазата ни дойде словенски инструктор, който направи оценка на способностите на нашите екипажи от гледна точка на това, да могат да продължат обучението си в Задар. Така че ние наистина поддържаме много добри контакти с тези държави – Хърватия, Словения и Унгария.

– Приехте ли през тази година нови пилоти лейтенанти? Как осигурявате приемствеността в авиобазата?

– За съжаление, тази година не постъпи при нас нито един пилот от Военновъздушното училище. Дойдоха двама лейтенанти – шурман и от инженерен профил. Изпитваме крещяща нужда от ново попълнение, имаме доста вакантни места във всяка една ескадрила, във всяко едно направление се чувства

Светлозар СТОЯНОВ

Конференция с международно участие „България 20 години в НАТО: поуки и препоръки за следващите 20 години“ организира Съюзът на офицерите от резерва „Атлантик“ със съдействието на МО. Целта на форума беше да се анализира направеното в сферата на отбраната, както и да се очертаят насоките за развитието на тази сфера в следващите години.

В конференцията участва и доц. Георги Цветков, началник на политическия кабинет на министъра на отбраната. Той отбеляза, че съвсем естествено фокусът за развитието на българските въоръжени сили се поставя върху новите технологии. Основно предизвикателство остава привличането на млади хора в отбраната, постигане на справедливо и доброволно представителство на всички общности в армията.

Форумът бе открит от председателя на Съюза на офицерите от резерва „Атлантик“ полковник о. р. Вилис Цуров. Той припомни, че през настоящата година „Атлантик“ също отбелязва своята 20-годишнина, и добави, че анализът на изминалото време е необходим, за да се оцени правилно постигнатото и онова, което предстои.

„Проблемите на превъоръжаването наистина са на вниманието на Министерския съвет и на парламента. Разходите за въоръжените сили нараснаха значително в годините след 2014 г., особено след 2019 г., когато достигнахме над 3% от БВП за отбрана, а над 40% от разходите бяха за нова техника“, отчете бившият служебен министър на отбраната

Привличането на млади хора в армията е основно предизвикателство за МО, каза доцент Георги Цветков. Вдясно е организаторът на конференцията полк. о.р. Вилис Цуров

МО се фокусира върху развитието на новите технологии

Форум за 20 години България в НАТО организира Съюзът на офицерите от резерва „Атлантик“

доц. Велизар Шаламанов. Той даде думата на д-р Добромир Тотев, бивш началник на политическия кабинет на военния министър, който в резюме систематизира бюджетните разходи за отбрана от 2000 до 2024 г.

В началото на този период основно и единствено перо е издръжката на поделенията, заплатите, комунално-битовите разходи, като не е имало почти никаква модернизация на въоръжението, а заделените средства са отивали за

поддръжка на старото руско въоръжение.

Тогав започва работата по „План 2004“, чиято основна цел е да подготви армията ни за членство в НАТО. През 2007 г. за пръв път са увеличени средствата за отбрана. Осъществена е първата модернизация, закупени са хеликоптерите „Пантер“ и „Кугър“, автомобилите „Мерцедес“, белгийските фрегати, високопроходимите машини „Пустинна котка“ за военната полиция.

„След премахването на наборната служба през 2007 г. беше належащо да се вдигне бързо интересът към службата на професионалните войници, заплатите се увеличиха с близо 40%“, подчерта Тотев, и допълни: „Беше изпълнена една социална програма за общежития, жилища, детски градини, фитнеси, която способства за нарастване на мотивацията на кадровите военнослужещи. Тогав се увеличи рязко и участието в мисии зад граница“.

След финансовата криза през 2008 г. разходите за отбрана достигат по абсолютна стойност същите размери отпреди кризата чак през 2019 г. Характерна черта на този период е липсата на комплексност в проектите по превъоръжаване, няма връзка между проектите и липсва единна програма, отчете още Тотев. Най-тежка е 2009 г., когато средствата за отбрана са намалени с над 40%, спрямо за договорените на добра цена хеликоптери „Пантер“ и самолети „Спартан“. През 2013 г. е реализиран първият сериозен опит за придобиване на изтребителите Ф-16, който по всяка вероятност е щял да се осъществи далеч по-рано, но се забавя във времето след падането на първия кабинет „Борисов“, посочи Тотев. Настъпва застой почти до 2017 г. Изготвена е Националната програма „България в НАТО и в европейската отбрана 2020“, провежда се и срещата на НАТО в Уелс, след което модернизацията в армията и превъоръжаването отново получават необходимия тласък.

По време на конференцията беше почетена и паметта на загиналите пилоти в района на 3-та авиобаза.

С военни ритуали отбелязахме празника на Независимостта

Във Варна и Бургас тържествено беше отбелязана 116-ата годишнина от обявяването на Независимостта на България.

Отбелязването на празника във Варна започна на площад „Независимост“. Командирът на Военноморските сили контраадмирал Кирил Михайлов пристроя на представителния блок от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, след което маршът „Един завет“ в изпълнение на Представителния духов оркестър на Военноморските сили огласи площада.

В Бургас отбелязването на празника започна пред сградата на Общината с приемане на строя на представителните блокове от състава на Военноморските сили, Военновъздушните сили и Командването за логистична поддръжка от заместник-командира на Флотилия бойни и спомагателни кораби капитан I ранг Павлин Петков.

Изпълнен бе Химнът на Независимостта, написан от капелмайстора на 24-ти Черноморски пехотен полк – Георги Шаунов.

В с. Климент – Карловско, бе отбелязана 116-ата годишнина от обявяването на Независимостта на България. На площад „Свети Климент Охридски“ военнослужещи от състава на батальона за логистично осигуряване, щабният батальон и зенитно-ракетният дивизион на 61-ва Стрямска механизирани бригада и Военният духов оркестър участваха в заря-проверка с командващ майор Андрей Василев – заместник-командир на батальона за логистично осигуряване. (БА)

Безплатни прегледи във ВМА за Деня на сърцето

Специалисти от Военномедицинска академия (ВМА) ще прегледат безплатно пациенти с проблеми с кръвното налягане във връзка със Световния ден на сърцето. Консултациите ще се провеждат гнес – 27 септември, от 08:00 до 12:00 ч. в кабинет №219, намиращ се на втория етаж в Поликлиниката на ВМА в София.

Пациентите, които желаят безплатен преглед, трябва да се запишат предварително на тел. 02/92 25 682. Не се изисква направление от личния лекар.

„Действай със сърце“ е мотото, под което ще се проведе Световният ден на сърцето тази година. Денят се отбелязва на 29 септември в глобален мащаб.

Световният ден на сърцето през 2024 г. служи като напомняне, че здравето на сърцето е колективна отговорност. От индивидуалния избор на начин на живот до отделните политики всеки има роля в предотвратяването на сърдечно-съдови заболявания. Като се обединим и повишим осведомеността, можем да намалим глобалното бреме на сърдечните заболявания и да осигурим по-здравословно бъдеще за бъдещите поколения, коментира полковник проф. Ивайло Даскалов, началник на Клиниката по кардиология на ВМА. (БА)

Лъчезар ЛОЗАНОВ

Да се върне някой от Англия, за да стане офицер в Българската армия, след като е отишъл дете и е израснал 11 години в чужда среда – не е от нещата, които се случват у нас всеки ден. Но пък е от редките симптоми за бъдещето на страната ни, защото напоследък има шанс да се превърне в тенденция. Курсантът Борис Попов е първокурсник във Военния университет (НВУ) във Велико Търново. Роден е в Черноморец, недалеч от Созопол. Бил е 3. клас, когато семейството му се преселило в областта Уест Мидландс, градчето Камък, недалеч от Бирмингам. У нас бизнесът на баща му не потръгнал, затова си намерил ниша – топлоизолациите в Англия. Преместили се цялото семейство заедно със сестра му. „Бях с български манталитет и усетих голяма разлика в начина на живот.“ Научил бързо езика. В училището му предоставили компютър. А в първия учебен ден го посрещнали с красива грамота, преведена на български от учителките му, което го изненадало.

Усещането било странно. „Попаднах в друг свят – много, много различен. Ритъмът на живота е динамичен и бързо трябва да се приспособиш. Институциите на англичаните малко повече бавят нещата, но пък стават както трябва...“

Още преди да завърши средното си училище, започнал да работи с баща си в строителството – външна топлоизолация. Научил занаята и е майстор в него. Работил и в пицария, в ресторант, във ферми, в складове. „На много места съм бил, но

усетих, че Англия не е моето място

Да запиша архитектура в университета беше скъпо. Това съвпаднаше с моя профил в средното училище – учих математика, физика за напреднали и триизмерен дизайн, но за университета ти трябва студентски кредит и много, много години да го изплащаш, като същевременно работиш. Нужна ми е кола и нямаше как да се вържат всичките работи...“ – си припомня курсантът Борис Попов.

Замислил да запише нещо, свързано с архитектура, в университета „Д-р Асен Златаров“, но не харесал условията. И избрал Военния университет. Защо специалността ЯХБЗиЕ (Ядрена химическа, биологическа защита и екология)? „Тя има много общо с инженерството. Можеш да научиш три занаята. Бях се ориентирал към разузнаване, но там занаят няма. Има бягане, скачане, динамично е, но е различно от това, което търсех. ЯХБЗ-то за мен бе откритие...“

Като дете баща му, дядо му разказвали случки от казармата. Запалили го, че всеки мъж би трябвало да мине подобно изпитание. „Военното изкуство те учи на дисциплина, а това за мен е важно. Дори с най-малките неща в НВУ – чистим всеки ден, ставаме рано, спортуваме, имаме занятия. Всеки взвод, всяко отделение си има старши от първокурсниците – отговаряш за 20 човека. Учи те

Борис Попов, който се върна от Англия, за да стане български офицер

Военното образование надгражда характера, кара те да цениш свободата по различен начин

да поемаш отговорност и други неща, които всекидневният живот вкъщи или в училище няма да те научат. Създава характер, изгражда те като човек...“ – споделя впечатления от първия си месец в НВУ курсантът.

Преди Военния университет искал да се запише в доброволния резерв. Да види дали ще успее да се справи с трудностите, понеже в днешно време казарма липсва. Баща му предложил да се запише във Военноморското училище, но специалностите не му харесали. Изкушавала го архитектурата, но пътуването от морето до столицата, необходимостта да работи, за да се издържа не били добър вариант. Следването си в

НВУ определя като „следващ етап на моя живот“

– да надгражда. „Ако отида в София в Студентски град, средата е пълна анархия и не ми

допада. Младите хора търсят свобода, но самата ценност на свободата не се осъзнава изцяло. НВУ е нещо различно. Ние сме първият випуск с право на свиждане в събота и неделя. Сега 100 пъти повече оценявам свободата, отколкото преди. Да излезеш навън, да пиеш кафе, да се разходиш с приятели. В Търново можем да излезем само с родител, придружител. Моите миналата седмица дойдоха, но до клетвата не могат да дойдат. Оценявам много, много повече свободата, защото тук имаш отговорност, имаш работа. Не може във всеки момент да решиш: аз пък няма да изпълня тази задача, ще си тръгна. Родителите ми се гордеят с моя избор –

добавя Борис. – Никой не ме е притискал. Давали са ми съвети, но никога не са имали болни амбиции за мен...“

Отначало на всички курсанти им било тежко, докато свикнат. Но при него е по-лесно, с 3 години е по-възрастен от съвипускниците си, работил в екип с началник, свикнал е да му дават задачи и начин как да ги изпълни.

„Да имам собствено място в пирамидата

– не ме притеснява. Но част от курсантите не са свикнали и това им беше най-трудното. Не самият режим – дали ще ставаши рано, ще ядеш в 2 ч., дали ще издържиш строевата подготовка. По-важното е да

свикнеш с йерархията. Нерядко курсантът си казва: –Той ми го каза, ама аз трябва ли да го слушам, ами не искам пък да го правя...“

Младшите ни командири са ни най-близките хора, най-преките ни началници. Професионалисти, добре обучени. Който ги е слушал, не е сбъркал...“ – твърди курсант Попов. В университета има програма „Еразъм“ – след втори курс би могъл да учи в Прага, където се преподава на английски. „Това отваря много врати. Нямам търпение, искам да отида.“ Би могъл да общува свободно и в многонационална среда. Войната, която бушува наблизо, не го плаши.

Според него винаги е имало войни и ще има. В професията се готвиш за най-крайния вариант. Той е на мнение, че в момента живеем в объркани времена с немалко псевдопатриотизъм. Англичаните, когато изпаднат в криза, умеят бързо да се сплотят, но в ежедневието си живот не са големи патриоти. „Обратното

забелязах в България – има пламък усещам го

– особено тук в университета. Има хора готови, дори да звучи като клише, но са готови да отдадат живота си за родината. Намирам приятели, които искат да направят от родината си по-хубаво място за живот. И това е още един от мотивите ми да се запиша тук...“

В чужбина е наблюдавал положителни неща, които в България ги няма. Прибира се в родината си да покаже, че има и други начини да се организираме и да подобрим живота си. Няма значение откъде черпим опит – от Запада или от Изтока. Важното е постоянно да се усъвършенстваме, като пренесем добрия опит у нас.

Наскоро прочел „33-те стратегии на войната“ от Робърт Грийн. Сред любимите му автори е и Сун Дзъ – китайският пълководец, стратег и мислител, живял през VI–V век пр.н.е. Според Борис лидерските качества се изграждат трудно. Във втори курс вече стават младши сержанти. И всеки младши сержант може да стане командир. „Моят взвод е само от 3-ма човека – един от нас ще бъде младши командир. Във втори курс отговорностите са по-големи. Ще ни преценяват кой с какви умения е, с какъв характер е, какво може и какво не. Но това е част от пътя. Не се притеснявам. Умея да общувам, свикнал съм с всякакви характери да работя...“

Борис в
цивилния
живот

Фото
авторът и
личен архив
на Борис
Попов

Лъчезар ЛОЗАНОВ

Младши сержант Димитър Ружински, сега старши механик водач на МТЛБ в Трето бригадно командване, е завършил гимназията в Симитли през 2007 г., а попадането му в армията станало по необичайно стечение на обстоятелствата. Отишъл в Благоевград да си смени интерната с този на БТК-то. „Нещо отвътре ме грабна да проверя във Военното окръжие, дали има приеми. Търсеха кадрови войници за поделението в Банско. Подадох документи. Септември, октомври бях на изпити във ВМА, а пък основния изпит за поделение-то беше на 19-и ноември. Четири дена по-късно 2007-ма беше първия ми работен ден в батальона в Банско...“ А през лятото на 2008-ма се преместил в батальона в Благоевград.

На изпитите се явили 5 човека за 40 вакантни места - никой не искал да влиза като кадрови войник. В Банско бил големия бум за строителство на хотели и хората си казвали: що да влизам в армията с 300 лв.заплата. Навън са двойно тройно повече. Пък и на физическите изпити късали много кандидати, защото според мл. сержант Ружински новото поколение са предимно бездвигатели младежи. „Подценяват физическото си състояние. Тренирах и в училището, а после ходех по стадионите. За да покрия човек нормативите, му трябва вътрешен стимул...“ добавя младши сержант Ружински. Още в училище проявил несъмнена дарба да рисува. Кандидатствал в университета - педагогика на изобразителното изкуство. Но пък балът 2007-ма бил висок и го скъсали. След 5 години служба - 2014 г. пак пак кандидатствал за същата специалност. Приели го. 2017 г. завършил като бакалавър, а следващата станал магистър, докато бил на мисия в Афганистан.

Брат му се представил от негово име

Не го разпознали и му връчили дипломата с тържествен ритуал. „Но оттогава не съм рисувал. Занаятът механик водач на МТЛБ те поглъща изцяло. Имаш специален курс един месец в Сливен. Теория, практика едва тогава ти дават книжка за правоспособност. Освен артистичната си дарба младши сержант Ружински имал увлечение и към

Ружински имал увлечение и към машините. Обичал да се рови в карантиите им

Мл. серж. Димитър Ружински, старши механик-водач:

Дъжд, сняг и жега, Волята надмогва Всичко

На мисия мерките за безопасност са закон, който спасява живота ти

ред младши сержант Ружински отново ще започнат прекавалификация - курс, обучение за главните части, механизмите, и функциите. Какво шофьорът има право да ремонтира и какво - не. Занаятът отново се учи от А до Я.

Участвал в батальонното учение на Сливница през декември миналата година през зимата. За механик водачите е

труден сезон – кал, сняг, бръснещ вятър

Трябва предвидливо да се облечеш, да подбереш връхната си дреха. Днес може да е минус 15 градуса, утре да дойда на плюс. „Били сме на студ, били сме и на

голяма горещина. Щом си решил да си в армията, значи си готов да понасяш и негодите. Не всичко е песен...“

Щом МТЛБ-тата ги карат до самия полигон и ги връщат, значи занаятието е било успешно. Понякога нещо се чупи. И докато не отремонтират повредата, не могат да се приберат. В годината два пъти имат обслужване на въоръжението и техниката. Есенно-зимното периодично техническо обслужване (ПТО) е две седмици - на него се правят всички ремонти и се подменят износени части. Но ако изникне проблем преди ПТО, пак се правят ремонти. В поделението има и технически кадри със стаж

няколко месеца. „Натрупаният опит се предава както сме го научили и ние от по-стари войници. Не става за месец. Обясняваме, показваме го практически. Процесът върви, стига отвътре да има мотивация. Най-добрият начин на обучение е, когато се правят ремонти. Трябва да го пипнеш, да го усетиш. Има книги, в тях разделите са за главни части, механизми, там е всичко описано.“

Що се отнася до новата техника, която ще навлиза във формирането им, старши сержант Ружински заявява: „Ще се учим наново, няма как. Искаме, не искаме, това е положението. Що се отнася до

текущото сред техническите кадри

то е рядко. Не толкова към автомобилните сервиси в цивилния живот, колкото да се преместят в друго поделение. Повечето от колегите му пътуват по 100 или 200 км. Искат да се приберат по-близо до семейството, до родното си място.

Заплахата от реална война, не го плаши. Щом човек, е решил да отиде точно на тази работа, той трябва да е подготвен за всяко нещо. Очакванията и надеждите за нашата армия е да се развива. Командирите откриват добра мотивация в новоназначените им колеги, които постъпват. Заплата им се вдига, постъпва нова техника, ново оборудване. Според младши сержант Ружински младите хора, донасят нова мотивация, нов поглед върху професията и решаването на проблемите.

На мисия в Афганистан

Участието на Димитър Ружински в мисията в Афганистан било 2018-2019 г., а длъжността му шофьор, охрана на летище. Патрулирали 12 часа по вътрешния периметър на базата. Имали определени точки, от които трябвало да докладват. Почивка 5-10 минути за вода, кафе, тоалетна и пак продължавали по маршрута. Случила се и ракетна атака. „Американската сигнализацията ни предупреди, а това означава че са засекли ракети, които излитат... Има процедура за безопасност - и за патрулиращите машини, и за тези, които са в почивка. Укритията са бетонови - като тунел. Чакаш, докато не бият отбой. Понякога сме седели по 5 часа, но взривовете бяха извън базата...“, разказва младши сержантът.

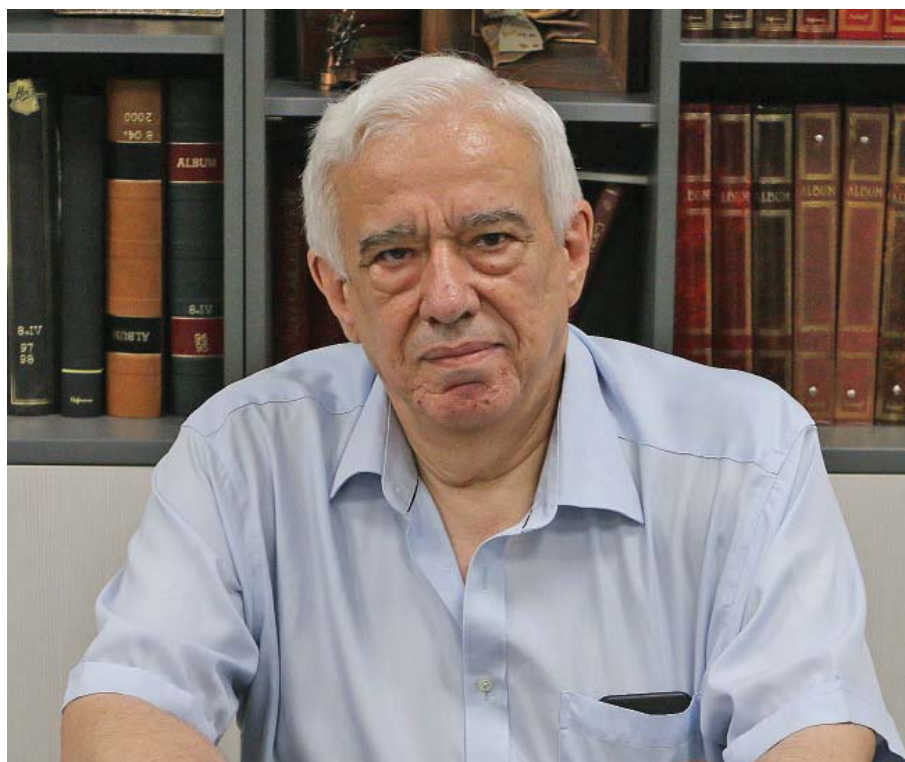
Имало реален риск, не знаели откъде може да прилети нещо и затова стандартните оперативни процедури (СОП) трябвало стриктно да бъдат спазвани. Всеки пази не само неговия, а и животът на човека до него. Според младши сержант Ружински, не можеш да се отпуснеш дори за десетина минути, винаги си нащрек. „Не се отпусках, докато не кацнеш тук на българското летище, не слезеш от самолета и стъпиш на българска земя. Винаги очакваш нещо...“ Там жегата била висока, но горещина не се усеща тежко както у нас. Въздухът е сух. Температурите стигали до 50 градуса на сянка, но се понася по-леко, не е уморително като на нашите полигощи. Иначе на МТЛБ-то можеш да си опър-

жиш яйце. Каските са изолирани с корк, а бронезилетките били от по-леките, оборудването със заредени пълнители - около 16-17 кг. Екипността, действията като колектив се изграждат по полигоните на България. На мисията трябва да си 100% уверен.

С местното население общували малко. Без да знаеш езика е трудно, но видимо афганците не били злонамерени, посрещали ги с добро. „Командващият на мисията бил румънец, имало и американски военнорслужещи. Оборудването, имуществото, екипировката - българите трудно могли да се сравняват с другите армии. Около тях всичко било по-модерно. „Но въпреки това покриваме натовските стандарти, даже в определени неща сме по-добри.“ Впечатлен е от реда, дисциплината и физическата подготовка на американците.

Институциите да се обединят за военната ни промишленост

Много по-ефективно е да се обърнем към собствения си ВПК, казва проф. д-р Ганчо Ганчев

Росица ЦОНЕВА

– Г-н Ганчев, как се отрази войната в Украйна върху българския военнопromишлен комплекс (ВПК) – върху продажбите и новото производство?

– Това, което виждам отстраня, са нарасналите продажби на наша военна продукция. Те генерират ресурс, който позволява да се създадат нови продукти, да се инвестира в нови производства, да се създават работни места. От чисто икономическа гледна точка този конфликт дърпа напред военнопromишления комплекс (ВПК) в България. Като заетост и доходи се развиват цели райони. Това има мултипликативен ефект и върху други сектори на икономиката. Това е много полезно, особено на фона на икономическата криза, която се очертава в Европа, на спада на търсенето в Германия, на фона на това, че една голяма част от българската промишленост, която беше ориентирана към немското производство на автомобили, изпитва в момента големи затруднения поради намалените поръчки. Военното ни производство е единственият сектор, където търсенето е високо и където има висока заетост.

– Отваря ли новият пост на комисар по отбрана нова възможност за българския ВПК?

– Този въпрос ме връща към доклада на Марио Драги за конкурентоспособността на Европейския съюз. Той счита, че една от основните слабости е липсата на единна европейска политика в отбраната. Тъй като европейските страни заделят огромни ресурси за подновяване на военната техника, за военни разходи. Но голяма част от тези поръчки отиват извън производствата на страните – членки на ЕС, а биха могли да стимулират европейската промишленост. Която би могла да се развие по-добре, ако има единни програми за производство на въоръжения. И това би могло да бъде много мощен фактор за развитие на високите технологии, за създаване на работни места и преодоляване на тази криза с конкурентоспособността. Т.е. в доклада специално е изведена ролята на ВПК и на координираните програми и поръчки в тази сфера, които биха могли да имат голямо значение. Марио Драги смята, че това е една от стратегическите

слабости сега в ЕС. И на фона на увеличаване на разходите за военни цели от минимум 2% от брутният вътрешен продукт (БВП) и някакви колективни програми за производство на въоръжения, което се очертава в Европа, българският ВПК би могло да се включи във всичко това. И то би могло да е мощен фактор за неговото развитие, а съществено би подпомогнало и българската икономика като цяло.

– В тази ситуация препоръчително и възможно ли е българският ВПК да се профилира в определени производства?

– Това е възможно, както и да участва в кооперирани доставки. Военните специалисти ще кажат в кои сектори имаме конкурентно производство. Производството сега на боеприпаси за съветски тип оръжия все пак е нещо, което постепенно ще отмре. И трябва да се ориентираме към производство на боеприпаси по натовски стандарти, бихме могли на базата на утилизацията в Българската армия да създадем нови производства. И според мен беше голям пропуск, че закупуването на бойни машини за пехотата не беше ориентирано към българската промишленост. Чрез такива поръчки бихме могли да създадем предпоставки за участие в коопериране с другите държави в ЕС.

– Трябва ли държавата да държи монопол във военната промишленост, или да разчита повече и на частни компании?

– Производствата под държавен контрол трябва да се модернизират, но също така могат да бъдат давани и поръчки към частни български компании, свързани с ВПК. Имаше такива възможности, които често се пропускат по неизвестни причини. Но когато се дават поръчки за модернизация и купуване на въоръжение, българският ВПК, държавен или частен, трябва да бъде на първо място от изключителни съображения за сигурност, задоволяване на потребностите в случаи на конфликти и т.н. Много по-добре е да имаме собствени производства, чрез които сами да попълваме нужди от боеприпаси, отколкото да купуваме от чужбина. Така ще имаме по-голяма гъвкавост и по-малка зависимост от външни доставки.

– Как стои според Вас военната ни промишленост на фона на другите европейски държави?

– На фона на военните конфликти, които се развиват, се оказва, че българският ВПК има сравнителни предимства. Тъй като той произвежда предимно боеприпаси за съветски тип оръжия, които в момента се използват много интензивно не само в Украйна, но и в Африка и другаде. Т.е. тази специализация в момента е някакво сравнително предимство. Но трябва да се види и за в бъдеще за модернизация и преминаване към нови производства.

– Как може да се отрази върху цялата ни икономика, ако инвестираме в българ-

ската военнопromишлена индустрия?

– Развитието на ВПК зависи в голяма степен от политиката на държавата и особено от поръчките, които се дават за модернизацията на Българската армия. Всички тези поръчки трябва максимално да бъдат ориентирани към български производители, в много по-голяма степен ресурсите, които изразходваме за модернизация, да остават тук. В такъв случай допълнителните пари, които харчим за отбрана, няма да бъдат „изхвърлени в морето“ от гледна точка на икономиката. А ще бъдат пари, които ще имат вторичен положителен ефект, като работни места, като доходи и т.н. Като похарчим 1 млрд. за въоръжение с поръчки в други страни, тези пари изчезват от българската икономика. Но чрез поръчки на български производители, когато е възможно, това се връща обратно в икономиката ни под формата на работна заетост, данъци и т.н. Много по-ефективно е да се обърнем към собствения си ВПК, когато модернизираме армията, отколкото да възлагаме външни поръчки.

– Какви са прогнозите пред икономиките на европейските страни, ще се повтори ли кризата от 2008 г.?

– През 2008 г. кризата беше свързана с финансовата система. Кризисните моменти, които се очертават сега, са с друг произход. Това е главно конкуренцията на Китай в областта на автомобилостроенето и някои други сектори,

което измества европейските производители от световния пазар и от вътрешния пазар на ЕС. Това е криза на конкурентоспособността на Европа да се равнява с основните производители. То е следствие на много фактори в политиката на компаниите, на външноикономическата политика на ЕС, на недостатъчното развитие на новите технологии и изоставането в дигитализацията и т.н. Така че тази криза изисква не толкова чисто финансови мерки, колкото инвестиции. Механизмът на кризата е друг. Застрашени са отрасли като автомобилостроене и други сектори, свързани с китайската конкуренция. Като производство на панели за електричество, турбини, където Китай хвърля огромни ресурси, за да изхвърли европейските производители от пазара.

– Какъв е икономическият отпечатък на войната в Украйна върху европейските икономики?

– Основният отпечатък е свързан с ограничаването на икономическите връзки с Русия и съответно намаляването на доставките на нефт и газ, което прави енергията по-скъпа. Това го има в доклада на Марио Драги, но тези негативни последици се засилиха от много груби грешки, допуснати в ЕС като прекалено бързата декарбонизация, затварянето на атомните електроцентрали в Германия, като може би най-важният фактор за повишаване на цената на енергията на европейските пазари. Т.е. някои страни и ЕС като цяло допуснаха груби грешки, които засилиха негативното въздействие на войната до нас. Това са политически и военни причини за състоянието на европейските икономики. Но ЕС би могъл да направи така, че негативните последици да бъдат много по-малки. Защото само колективно можем да постигнем по-добри резултати. Затова и новият мандат на Европейския парламент и Европейската комисия са решаващи. Но мнозина се съмняват дали ЕК е достатъчно подготвена да реши тези проблеми. Но България би трябвало да се възползва от всички възможности. И особено – конкретните мерки за съвместните военно производство и поръчки. Българският ВПК при една разумна политика на правителството би могъл да спечели от това. Кое изисква институциите да се обединят по въпроса за военната промишленост в България.

Една от малките поръчки към българския ВПК беше за 98 бронирани специализирани машини за Съвместното командване на специалните операции в Пловдив, доставени в края на 2022 г.

Фото
Красимир
Тодоров

Димитър ИЛИЕВ

Граждани зоват МВР за повече емпатия към жертвите на престъпления, вместо да прилагат закона буквално, без грам мисъл. Призивът е заради случая със софиянката Антоанета Борисова, която едва оцеля в катастрофата с мигранти на булевард „Ботевградско шосе“ в София на 16 септември. Автомобилът на жената бе помлян при гонка на полицията и ауди с румънска регистрация, пълно с 10 мигранти. Изненадващо, заедно с мигрантите

пострадалата жена също се оказа сред арестуваните

и 3 часа седи на една и съща пейка с кандидат-убиецът ѝ, който е управлявал германския автомобил.

„В понеделник вечер се прибирах и докато карах, чух полицейски сирени, а колите започнаха да намаляват. Изгубих памет и не помня нищо повече до момента, в който полицаи ме попита дали съм добре. Тогава видях, че колата ми е със счупени прозорци. Всичко, което преживях, е кошмар“, обясни Антоанета Борисова пред Нова телевизия. Униформените я карат в болница, за да я прегледат. Чак 3 часа по-късно дошли двама полицаи, които ѝ направиха проба за алкохол и наркотици. Това трябваше да е решено от някоя началническа „умна глава“ в Пето РПУ, който предната вечер е чел отново закона. Там пише, че на всеки участник в пътно-транспортно произшествие трябва да му се вземат проби за алкохол и наркотици. Изненадващо за жената, пробата се оказала положителна. „Оказа се, че имам положителни проби за опиати. Обясних, че през деня съм пила хапче за глава и предложих да направим и кръвен тест и отидохме във ВМА. Малко по-късно ме задържаха в 5 РПУ. Там седях на пейка 3 часа с човека, който щеше да ме убие“, каза още тя пред Нова телевизия.

Тестът за наркотици на Антоанета Борисова се оказва фалшиво „положителен“. Това показали две изследвания

Жертва седя в ареста 16 часа до кандидат-убийците си

Антоанета Борисова попада зад решетките след „положителен“ тест за наркотици, зоват полицията към повече емпатия

– във ВМА и в независима лаборатория към „Съдебна медицина“. „Кръвната проба на Антоанета Борисова е отрицателна, без следи от наркотици и забранени вещества“, потвърди и вътрешният министър Атанас Илков. Той е наредил вътрешна проверка в МВР, чиято задача е да установи има ли пропуски и какви в работата на полицаите по случая с жената, задържана след катастрофа с мигранти в София. Проверката трябва да установи и дали униформените служители не са превишили правата си относно задържането на Антоанета Борисова.

Дори и без превишаване на правата от страна на полицаите Борисова прекарва 16 часа с белезници и се е почувствала ужасно. „Животът ми се превърна в истински кошмар, след като тест показа, че

употребявам наркотици, без дори да съм виждала дрога в живота си. Ще търся правата си по съдебен ред. Всичко, което изживях, няма цена. Бях в ада.“ Борисова се закачи да търси правата си по съдебен път.

„Ще си потърся правата. Ще стигна, докдето трябва. Защото

Всичко, което преживях, беше едн аг

Има много подобни случаи, за които хората си носят последствията. Остават без работа, биват набедени, че употребяват наркотици пред обществото. До излизане на истината, а именно, че не употребяват, им се нанасят трайни психически травми. Това е унижение“, каза Борисова. „Очаквах някой да ми

се обади, за да ми се извини за причиненото неудобство, но до момента никой не го е направил. Затова ще обжалвам всичко – задържането, неправомерното отнемане на свидетелството за правоуправление“, подчерта Борисова.

„Не ми е известно вътрешният министър да се е извинил на клиентката ми. Не са я уве-

домили, че кръвната ѝ проба е готова. Тя има отрицателен резултат на кръвна проба, която тя сама е направила“, коментира адвокатът на жената Силвия Петкова.

Първо, адвокатът на потърпевщата ще оспори заповедта, с която тя е била задържана от служител на „Пътна полиция“. След това Силвия Петкова ще оспори и заповедта, с която е била отнета шофьорската книжка на клиентката ѝ. Едва след това ще се

претендира обезщетение за претърпените вреди

„Обезщетението зависи от конкретните негативни усещания, които човек е преживял. Няма от-до. Те се присъждат по справедливост“, твърди Петкова. Според нея не самите тестове за дрога, а начинът, по който се взимат пробите, и този, по който се съхраняват касетите, са проблемът с фалшиво положителните резултати.

„Ауги“ с 10 мигранти в него удря верижно няколко автомобила, при опит да избяга от полицейски патрул. Най-тежко пострадалата от изненадващия удар е Антоанета Борисова, която след болницата се озовава в ареста заради тест с фалшиво показание, че е употребила дрога

Фото Нова mb

МВР е европейски първенец за най-скъпа структура

Над 88% от заетите в системата не се занимавали с разследване, с опазване на обществения ред или с противодействие на криминалните престъпления

Българското вътрешно министерство е европейски първенец. Звучи примамливо, но това е само на пръв поглед. Изследване на Института за пазарна икономика сочи, че МВР изяжда безпрецедентните в ЕС 2,5 на сто от БВП на България. Средната стойност за страните от ЕС е 1,7 на сто, а най-пестеливи по отношение на вътрешен ред и сигурност са в Ирландия с 0,7 на сто. Друга статистика сочи, че над 88 на сто от заетите в системата на МВР не се занимават нито с разследване, нито с опазване на обществения ред, нито с противодействие на криминалните престъпления.

„Всяка териториална структура на МВР поддържа своя администрация, която до голяма степен губи дейностите на

централната“, казва авторът на анализа Зорница Славова от Института за пазарна икономика. „Още по-шокиращото е, че въпреки постоянно нарастващия бюджет у нас 90% от него отиват за заплати. Служителите на терен обаче нямат високи възнаграждения, нито добри условия на труд“, допълва Славова.

Сблъсъкът на раздутите разходи и щат с високата престъпност и липсата на доверие в институцията веднага може да бъде видян в разпределението на служителите в системата, и по-точно – в съотношението на броя на полицаите „на терен“ – служителите в Сектор „Противодействие на криминалната престъпност“, Сектор „Опазване на обществения ред и територи-

ална полиция“ от Отдел „Охранителна полиция“ и Отдел „Разследване“, и тези в администрацията. В областните дирекции на МВР са заети над 25 хил. души, като от тях под 3 хил. са ангажирани с охраната, противодействието на престъпността и разследването. За сравнение, с подобна численост на всяка от тези три групи са заетите с управление на собствеността и социални дейности, както и тези в административно обслужване и човешки ресурси.

На регионално ниво разликите са значителни. Под 10% от общата численост на областната дирекция са полицаите „на терен“ в областите Смолян, Силистра, Кърджали и столицата. Най-много – близо 15%, пък е дялът им в

областите Перник и Ямбол.

Според експерти едн от основните проблеми е запазването на броя на вече пенсионирани служители по Закона за МВР, които са взели своите 20 брутни заплати и отново са назначени в МВР като гържавни служители. Така те взимат едновременно и пенсия, и заплатата при изключително ниска ефективност на работа. Според МВР към днешна дата 86.6% от щата на ОДМВР и на СДВР е зает от служители, изпълняващи дейности „на терен“. Общо 11 149 служители с полицейски правомощия работят в главните дирекции на МВР.

МВР реагира гневно на доклада. Освен това според ведомството в анализа не била разчетена правилно информацията, посочена

в сайта му по отношение на структурата и щата на областните дирекции на МВР, защото не били включени и районните управления, които са част от областните дирекции.

„Средният процент на общата администрация за ОДМВР и СДВР е едва 10%, която подпомага директорите в качеството им на второстепенни разпоредители с бюджет“, се посочва в позицията на МВР, като се допълва, че към 20 август относителният дял на общата администрация спрямо щатната численост на МВР „е едва 12.52%“. Това нарежда МВР на второ място сред останалите ведомства по най-нисък относителен дял на общата администрация, твърдят от ведомството. Допълва се също така, че за периода от май 2009 г. до юли тази година щатната численост на МВР била намалена с 14 658 щатни бройки, като на ведомството са възложени допълнителни дейности, за които не били отпуснати нови щатни бройки.

Ракетата на „дългата ръка на българското ПВО“

Пускът на ЗРК С-200 е впечатляващ

Дългата ръка на българската ПВО

На 20 септември т. г. се навършват 40 години от първата бойна стрелба на най-далекобойния зенитно-ракетен комплекс (ЗРК) на България – С-200 „Вега“. Тя е осъществена от ракетчиците на в. ф. 34420 – Костинброд, от състава на бившата Първа зенитно-ракетна бригада (1 зрбр) на Зенитно-ракетни войски (ЗРВ), което днес е част от наследилата я Първа зенитно-ракетна база (1 зрб). След успешните пускове „Дългата ръка на българската ПВО“ – както наричат комплекса заради голямата му далечина на стрелбата – застъпва на бойно дежурство по охрана на родното небе. Емблематичната годишнина е повод да припомним историята на българския ЗРК С-200 и да разкажем за дебютните му пускове чрез спомените на участници в тях.

ЗРК С-200 се появява у нас през 1984 г. Доставка е предшествана от дълго изграждане на позицията и обучение на личен състав за новия комплекс. „Курсът за усвояване на С-200 се проведе от 1 април до юни 1983 г. в учебен център край гр. Гатчина, близо до Ленинград (дн. Санкт Петербург). Изпратен беше целият офицерски и сержантски състав (подобрани от най-добрите кадри на ЗРВ) на предварително сформирания група дивизиони заедно с представители на

тогавашните зенитно-ракетни бригади

(зрбр), 1-ва дивизия ПВО и Щаба на ПВО и ВВС – разказва о.з. полковник Стефан Бозов. Той е сред първите офицери, изучавали и провели стрелби с комплекса (като старши техник в радиотехническа команда), а по-късно е и командир на формированието (1995–2002 г.), въоръжено с него.

Българските зенитни ракетчици са първите, които завършват курс за усвояване на ЗРК С-200 в бившия СССР от държавите в соцблока.

„През нощта на 26 април 1984 г. получихме комплекса. Датата помня, защото тогава си преместих багажа от Елин Пелин в Костинброд. Радиолокационната техника беше разтоварена на гара Илиняци, а останалата – пусковите

40 години от първата стрелба на зенитно-ракетен комплекс (ЗРК) С-200 „Вега“

Радиолокаторът за подсвет на целта на комплекса

установки, ракетите и т.н., на гара Петърч“ – казва о.з. подполковник Ваньо Иванов, който тогава е старши лейтенант, по-късно назначен за началник на командния пункт на формированието.

Техниката от състава на С-200 пристига покрита с брезент с цел маскировка и е разтоварена и откарана във военното формирование между 2–4 ч. през нощта при пълна секретност. Представители на военното контраразузване и милицията отцепват маршрутите за придвижването ѝ, спомня си о.з. полковник Иван Петров (тогава капитан и зам.-командир по политическата част на един от дивизионите от воинската част). Въпреки това по спомени на о.з.

подполковник Ваньо Иванов при трансфера на колоната, идваща от гара Петърч, се случва инцидент, който намира

отражение във вестник „Народна армия“

ВКР-тата забелязват лице, което се прикрива в храсталаците край отцепения път и опитват да го задържат. Непознатият бяга, качва се в кола и започва преследване. В крайна сметка автомобилът е блокиран, а човекът в нея се оказва австрийският военен аташе. От арест го спасява само дипломатическият имунитет. Но няколко дни по-късно в австрийски ежеднев-

ник излиза материал, че руснаците разполагат край София ракети земя-земя СС-23.

Впоследствие ракетчиците продължават да доизграждат позицията денем, а до есента нощем развърщат техниката, която до изгрева на слънцето се покрива с маскировъчни мрежи. Паралелно върви изучаването ѝ и обучението на нея. Идва заповед да започнат и подготовка за бойни стрелби на полигона „Ашулук“ в СССР.

Пристигат на полигона с влак през септември 1984 г. под командването на първия командир на формированието (групата дивизиони С-200) полковник Георги Жижанов. Разчетът преминава теоретични изпити за познаване на техниката и бойната работа на комплекса и след сдаването им са допуснати до учебни стрелби, при които отразяват налът от симулирани и реални цели. „От 12 подадени мишени се изискваше да унищожим поне 10, за да покриме изпита и бъдем допуснати до бойни стрелби. Първо ни пунаха имитирани електронни цели, след което възпроизведеха атака с реални самолети, съпроводена със смущения. Въпреки голямото напрежение се справихме“ – казва тогавашният капитан Михаил Татаров (днес о.з. полковник), който е началник на огневата команда на единия огнев канал (дивизион) в състава на българския разчет. Началник на другия е капитан Йохан Петков (днес о.з. бригаден генерал).

Първата бойна стрелба с комплекса се провежда на 20 септември 1984 г. Тя е за допуск до бойно дежурство на българския

С-200. Използвана е развърната на терена идентична руска техника и ракети. Комисията за оценка на резултатите от стрелбите е от съветски инструктори.

„Цялата команда беше добре подготвена благодарение на доброто обучение и множеството тренировки преди стрелбите. Настроихме приетата техника, а ракетите, които ни дадоха там руснаците, бяха проверени, заредени по пусковите и дадени на подготовка от нашите разчети. Всички бяха много съзнателни и със силна мотивация за успех – споделя о.з. полк. Ивайло Неделчев, който тогава е старши лейтенант – офицер, за пуск на първи канал.

Двата огневи канала

захващат една и съща височинна цел

на разстояние 160–180 км и я обстрелват с по една ЗУР, когато тя е на 120–121 км дистанция. Първият пуск дава старши лейтенант Ивайло Неделчев, а 2–3 сек след него стреля и старши лейтенант Венцислав Бубичов (напуска армията като капитан).

Ето как си спомня стрелбата и о.з. капитан Бубичов: Стреляше се по самолетна мишена. Не помня точно на какво разстояние ни подадоха целта и ние я захванахме. Отметките на радарния индикатор пред мен подскочиха, което означаваше, че има успешно поражение на целта. Първоначално се смутихме, защото отметката още светеше на екрана, но когато започна да пада по рязка парабола, разбрахме, че е от по-големите останки от мишената и еуфорията ни обзе.“ Общата оценка за действията на ракетчиците и за стрелбата е добър, което позволява включване на „Вега“-та в нашата система за ПВО.

След застъпването на комплекса в бойно дежурство през септември 1984 г. той поема охраната на почти една втора от територията на страната. Радиолокационните станции от състава му П-14 „Оборона“ и ПРВ-17 са първите от този тип, доставени у нас, като първата може да „вижда“ на над 600–700 км разстояние. Страната ни се сдобива с уникално за това време средство за ПВО.

Зенитно-ракетният комплекс С-200 „Вега“

Военновъздушните сили на САЩ дават подкрепата си на малка високотехнологична компания, занимаваща се с разработване и производство на хибридни системи за задвижване в авиацията. Става дума за комбинация между турбовалов двигател на хеликоптер и електрически генератор, запазващ електромоторите на витлов самолет. Турбоваловият двигател на хеликоптера е вид реактивен двигател, който преобразува енергията от горивото в механична енергия чрез принципа на турбината. Основната функция на турбоваловия двигател е да произвежда въртящ момент, който задвижва ротора на хеликоптера. В този случай двигателят задвижва ротора на електрогенератора.

Системата се нарича VH-4T RD и ще има мощност 400 kW. Първият прототип на такава система вече е налице, притежава мощност 380 kW и се тества от май тази година.

Иновативното звено Afwerq на BBC възложи на компанията производител разработване и тестване на хибридна електрическа система за задвижване на военни самолети. BBC искат да изследват хибридна турбина VH-4T-RD в експериментални самолети без екипаж. Компанията производител на VH-4T-RD е създава пълномощна наземна тестова платформа „Желязна птица“, която се тества в центъра ѝ за научноизследователска и развойна дейност. Конструкторите очакват следващата производствена версия на VH-4T да има по-голяма мощност от 4 kW. От компанията казват още, че хибридна електрическа енергия е изисквана за военни електрически самолети за вертикално излитане и кацане. Батериите не могат да осигурят необходимата издръжливост във въздуха, особено в отдалечени райони, където липсва инфраструктура за зареждането им.

Компанията производител е доказала вече възможности-

Хибридно задвижване навлиза в авиацията

Самолет с вертикално излитане и кацане

Системата VH-4T 400

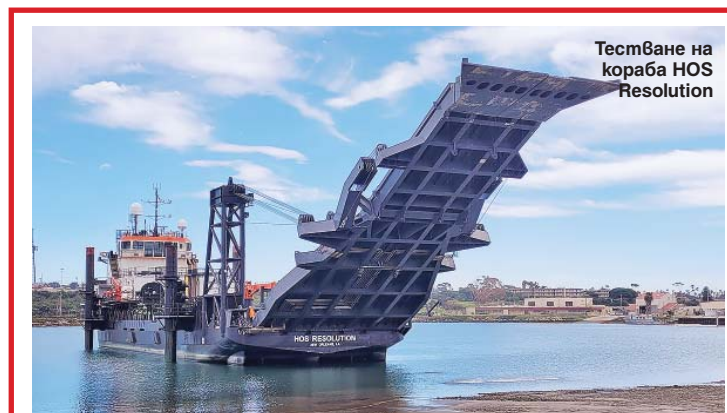
те си с предишния генератор с мощност 185 kW. С тази система се запазват нови витлови електрически самолети. Системата VH-3 се води от трето поколение и използва дизелов двигател. Работи с обичайното гориво, но и с нови биогорива. От компанията

твърдят, че VH-3-185 осигурява на електрически самолет от четири до седем пъти по-голяма издръжливост във въздуха, отколкото на другите подобни на него, но не с такова задвижване. Двигателят на VH-3 е с 40% по-икономичен от турбините. Той е и много по-тих

от тях. Системата е автономна и с въздушно охлаждане. Произвежда изходящо напрежение от 600 до 800 V. Хибридна електроцентра VH3 предлага сериен и/или паралелен изход. Може да се използва една силова установка за по-малки самолети и две или повече за големи самолети. VH3 има много ниски оперативни разходи и различни режими на работа. Може да се използват както електрическата мощност, така и механичната мощност на вала на дизеловия двигател.

Компанията ще предложи на конструкторите на новите електрически самолети и хибридна

електрическа система VH-5 с изходяща мощност 1,5 MW. VH-5 е мощен хибрид с турбина или турбовентилатор, който изисква нов клас електрически самолети. Този хибриден двигател съчетава най-доброто от реактивния двигател с най-доброто от електрическия. Самолетите за тези двигатели все още са в процес на разработка. При VH-5 няма проблем за едновременно смесване на електрическа мощност и реактивна тяга. Притежава голяма електрическа мощност за вертикално излитане, реактивна тяга за високи скорости при хоризонтален полет и пренасяне на големи полезни товари.

Тестване на кораба HOS Resolution

Морската пехота иска кърмови десантни кораби

Корпусът на морската пехота на САЩ тества прототип на кърмови десантен кораб (SLV). Корабът HOS Resolution акостира в Кемп Пендълтън през февруари. Това е резултат от обявената инициатива на Лабораторията за бойни действия на морската пехота за трансформиране на помощни кораби в тестов флот от няколко „Кърмови десантни кораби“. Първият резултат от проекта „Кърмови десантни кораби“ е HOS Resolution, чиито тестове вече са започнали и се очаква в скоро

време корабът да се отправя на далечно плаване. Плавателният съд е дълъг 75 м и има водоизместимост 2750 т. Концепцията за „Кърмови десантен кораб“, казват конструкторите, е по същество интегриране на повдигаща се платформа с помощен кораб на флота. Първата модифицирана тестова платформа HOS Resolution е позастарял морски съд, който може да плава в плитку води. Има 10-тонен кран, просторна палуба и повдигаща се платформа или рампа, която може да се простре го брега.

Композитите имат широко приложение в отбраната

Композитните материали се борят да получат своя дял във военните приложения. Досегашният опит показва, че здравината и издръжливостта им ги правят идеални кандидати за военни и отбранителни приложения независимо дали по суша, въздух или море.

Композитните бронирани системи могат потенциално да намалят теглото, като същевременно подобряват защитата, както и да бъдат лесни за монтиране и да издържат по-дълго от другите системи. Високото съотношение якост към тегло позволява с композити да се създава по-леко и по-гъвкаво оборудване, без да се прави компромис със защитата. Те са устойчиви на корозия и умора и имат дълъг живот. Композити от въглеродни влакна се използват предимно в космическата и авиационната индустрия заради якостта и лекотата. Те са идеални за самолети, хеликоптери, дронове и ракети. Композитните материали от фибростъкло са много подходящи за корпуси

Композитите имат голяма якост и лекота

на кораби и подводници поради устойчивостта им на морската вода и корозията.

Тези материали позволяват използването на иновативни техники на производство като 3D печат и автоматизирано полагане, както и създаването на сложни форми и дизайн. Бъдещето им е още по-интересно с оглед на интеграцията

с нанотехнологиите и създаването на материали с памет и способност за самовъзстановяване. Композитните материали дори вече влияят на тактическото мислене при създаване на отбранителни сценарии.

Първи полет на британския самолет E-7

Екипаж за летателни изпитания на Boeing извърши функционални проверки

Boeing осъществи първия полет на E-7 Wedgetail за Кралските военновъздушни сили (RAF) на Обединеното кралство. Екипаж за летателни изпитания на Boeing извърши функционални проверки по време на първия полет от летище Бирмингам, отбелязвайки важен крайгълен камък, част от фазата на тестване и оценка на програмата.

В момента самолетът, все още без официалта си ливрея, е един от трите самолета Boeing 737NG, на чиято база се изгражда E-7 Wedgetail, на британска земя, подложени на модификация от висококвалифициран екип от над 100

Фотом Boeing

души в завода на STS Aviation Services в Бирмингам. По-късно през есента на 2024 г. след поредица от полетни тестове и допълнителна оценка самолетът ще замине за боядисване, за да получи ливреята на RAF.

„Безопасният и систематичен полет за функционална проверка е важна стъпка за Boeing и RAF като част от стриктните и обширните изпитания на самолета. E-7 ще предостави безопасността, качеството и възможностите, които сме обещали на нашите клиенти, докато се подготвяме за доставка на първия E-7

Wedgetail на RAF“, заяви Стю Воборил, вицепрезидент на Boeing и програмен мениджър на програмата E-7.

Доказаният в битки E-7 притежава способности да открива и идентифицира противникови цели на голямо разстояние и проследява множество въздушни и морски заплахи едновременно с 360-градусово покритие чрез многофункционален радар с електронно сканирана решетка (MESA).

Бъдещият флот от E-7 на Обединеното кралство ще оперира от авиобаза Lossiemouth

в Шотландия, където местните доставчици и изпълнители на Boeing са близо до завършване на инфраструктурните съоръжения за подпомагане на въвеждането му в експлоатация.

RAF участва в тристранно споразумение с Кралските австралийски ВВС и ВВС на САЩ за съвместна оперативна съвместимост на Wedgetail, развитие на способности, оценка и тестване, поддръжка, операции, обучение и безопасност.

RAF, ВВС на Република Корея и турските ВВС в момента експлоатират E-7 Wedgetail.

Boeing също изгражда спешно два прототипа на самолета E-7 за ВВС на САЩ, а през 2023 г. НАТО обяви избора на E-7 за своята мисия за ранно въздушно предупреждение и командване (AEW&C). Нарастващият глобален флот от E-7 осигурява оперативна съвместимост на системите за мисии, готовност за мисии и предимства в разходите за жизнения цикъл, както и общ път на технически растеж пред глобалните заплахи.

Страницата подготви
Димитър СТАВРЕВ

Спуснаха на вода втората FDI фрегата за Гърция

На 19 септември 2024 г. в корабостроителницата на Naval Group в Лориен бе спусната на вода втората фрегата HS Nearchos, тип Defence and Intervention Frigate (FDI).

Фрегатата HS Nearchos се присъедини към еднотипната HS Kimon, която преминава швартови изпитания, преди да започнат ходовите ѝ изпитания. HS Nearchos ще получи интегрирана мачта с панорамни сензори и интелигентен модул няколко седмици след спускането ѝ на вода.

Трите фрегати тип FDI за гръцките ВМС са в напреднал етап на производство. На третата HS Formion, чието залагане на кила бе през април 2024 г., завърши сглобяването на корпуса през август 2024 г. Един от нейните блокове, №8, е произведен в Гърция. Трите фрегати ще бъдат предадени на

гръцките ВМС през 2025 и 2026 г.

Събитието демонстрира стабилното и дългосрочното индустриално сътрудничество между Франция и Гърция, което доведе до интегрирането на множество гръцки производители във веригата за доставки на Naval Group. HS Nearchos, както и другите две FDI фрегати включват системи и модули „произведени в Гърция“.

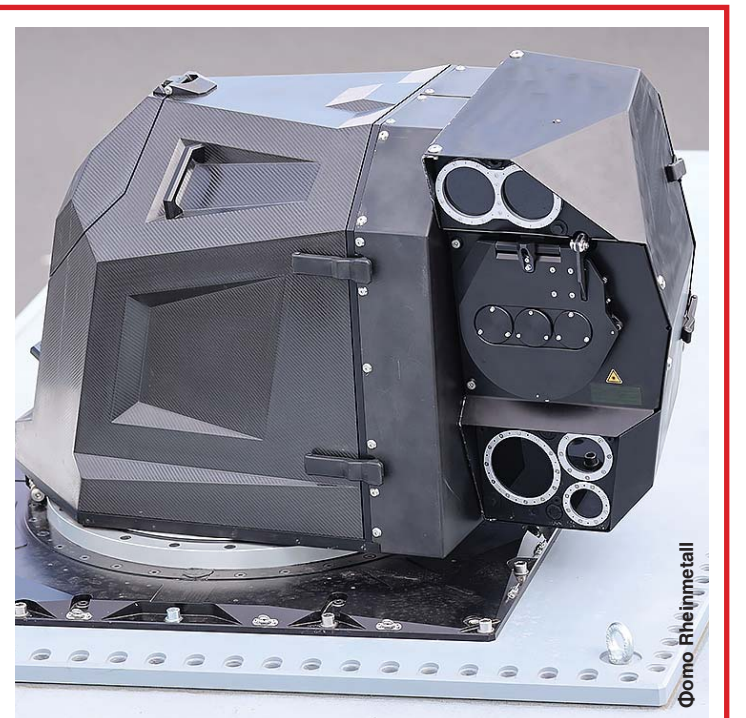
FDI фрегатите за гръцките ВМС са 4500-тонни бойни кораби. Многофункционални и издръжливи, те ще позволят на гръцкия флот да гарантира морското си превъзходство в Източното Средиземно море благодарение на големите си способности във всички области: противовъздушна, противоподводна и противокорабна защита; осигуряване на действията на Специалните сили и с уникални

способности срещу асиметрични заплахи. Фрегатите също така се възползват от най-новите иновации на Thales в радарите, сонарите и електронната война. Въоръжението включва противокорабни ракети; ПВО/ПРО ракети и други ПВО ракети, противоподводни торпеда, артилерия. На фрегатите могат едновременно да се базират хеликоптер и безпилотни летателни апарати.

На спускането на вода на фрегатата присъстваха Николаос Дендиас – министър на отбраната на Гърция; генерал Гаел Диас де Туеста – директор на Международната дирекция на френската Генерална дирекция по въоръженията; генерал Димитриос Чупис – началник на ГЩ на Гърция, и вицеадмирал Димитриос Катарас – началник на ГЩ на гръцките ВМС.

Фотом Naval group

Фотом Rheinmetall

Разработват военна лазерна оръжейна система

На 20 септември 2024 г. Rheinmetall и MBDA Deutschland продължиха успешно си сътрудничество в областта на лазерните оръжия.

Целта е да се пусне съвместен продукт с военноморско приложение в рамките на следващите пет до шест години, което отваря нови възможности, особено във връзка с отбраната на кораби от дронове.

И двете компании са убедени, че техните допълващи се

умения в областта на лазерните оръжейни технологии ще им позволят успешно да разработят военна лазерна оръжейна система.

Наскоро демонстраторът на лазерното оръжие от Rheinmetall и MBDA Германия бе интегриран на фрегатата F219 Sachsen. По време на това изпитание на борда демонстраторът се представи впечатляващо в повече от 100 тестови изстрела срещу дронове.

Започва обучение на космически инженери

Във Военновъздушното училище подготвиха магистърска програма, насочена към космическите науки

Красимир МИТОВ

Развитието на българските фирми в областта на космическото инженерство и дефицита за висококвалифицирани кадри по аерокосмическо инженерство и комуникации у нас дава рядка възможност добре обучени специалисти във ВВВУ „Г. Бенковски“ в Долна Митрополия по магистърска програма „Космическо инженерство и технологии“ (КИТ) да могат да се реализират и изградят успешна кариера. Перспективата за реализация на випускниците у нас и в чужбина е на високо ниво. Европейската космическа индустрия е с около 34 000 работни места, а космическият сектор налага високи предизвикателства. През октомври тази година училището ще стартира учебната година със студентите по новата магистърска програма.

Откритата лаборатория „Артър Кларк“ за космически изследвания във ВВВУ е

спонсорирана изцяло от фирма „Ендуронат“, която е един от най-бързо развиващите се производители на наносателити в света и е от основните работодатели в космическата индустрия на България. Тя е със 12 работни места, оборудвани с компютърни системи, и 8 места за практическа работа със сателити, които ще подпомагат обучаемите по новата магистърска програма. Още при откриването ѝ създателят и главен изпълнителен директор на „Ендуронат“ Райчо Райчев заяви, че на ВВВУ е предоставено

последно поколение компютърни системи

оборудвани с всички възможни софтуери за създаване на цялостна космическа мисия, от инженеринга на космическия апарат – сателит до операциите в орбита.

Лабораторията обогати материалната база на катедра „Електроника, Навигация и Комуникация в Авиацията“

Ръководителят на програмата полковник Пенчев

(ЕНКА) с началник полковник доц. д-р инж. Пенчо Пенев. Това е стъпка в посока на повишаване на качеството на съвременното образование в космическия сектор и ще подобри теоретичното и практическото обучение в магистърската програма.

Срокът на обучение на програма КИТ е два семестра (1 година), а формата на обучение е редовна. Ръководителят на програмата полковник Пенев сподели, че випускникът от специалността КИТ трябва да се фокусира върху три ключови области на познанието, всяка от които е от решаващо значение за космическата индустрия – проектиране и системна архитектура на космически апарати, изпитване, проверка и осигуряване на качеството на космически апарати и управление на космически мисии, както и оперативна

експлоатация. Завършилият магистърската програма трябва да притежава комплексна и специализирана подготовка, включваща познания по математика, фундаментална физика, астрономия, сателитни комуникации и навигация. По време на обучението се придобиват нови знания за динамиката на орбитата и положението на космическите апарати, системното им проектиране, използването на числени симулации с космически приложения, свойствата на космическата среда и нейното въздействие, комуникационните системи за космическите апарати и оперативните аспекти на космическите мисии. Създали сме условия, казва полковник Пенев, за развиване на професионални и социални компетенции, като проектиране и управление, работа в екип и адаптация.

Координаторът по магистърска програма КИТ старши лейтенант асистент инж. Милен Симеонов заяви: „Като естествено продължение на образователните ни усилия тази програма има за цел да изгради по-нататъшно бъдещите космически експерти на Балканите, като предлага

гостъп до практическо космическо образование

Звезден екип от гостуващи лектори ще преподават, като един от тях е и професор д-р Кай Уве Шрогл – президент на Международния институт по космическо право (ИИСЛ).

В рамките на своето обучение завършилите програма КИТ придобиват познания в използването на космически методи за изследвания и анализ, за материалите с аерокосмическо приложение, аеродинамиката, орбиталната динамика, проектирането и анализа на космически мисии, проектирането на изработването на малки космически апарати и техните двигатели, навигацията, телеметрията, енергоподдържането, както и оборудването на аерокосмическите апарати и приложенията им в космическите мисии. Изучават се въпроси от интегралната схемотехника, микровълновите комуникационни устройства и системи, безжични мрежи, антени, антенни решетки и др. „Трябва да отбележа, че програмата е само за студенти с бакалавърски специалности, в които са изучавани дисциплини от областите инженерна физика, техническа електродинамика и електроника, комуникационни и информационни технологии, оптика, космическо инженерство, космически науки, авиационна техника и други подобни. Програмата е само в редовна форма на обучение“, посочи старши лейтенант Симеонов.

Завършилите магистърската програма КИТ са подготвени за практическа работа по проектиране, създаване, комплектуване, оборудване и поддържане на малки космически апарати и комуникационните съоръжения към тях. Ползите от космическите дейности се проявяват основно извън космическия сектор и са за всички – от индивидуалните граждани до компании и институции на държавата, като: създаване на нови услуги, базирани на данни, генерирани от космическата инфраструктура, и използване на космически технологии с некосмически приложения.

Магистрите – инженери по КИТ, могат да работят като специалисти в Комисията за регулиране на съобщенията, комуникационни мрежи и предаване на данни в телекомуникационни компании и в други фирми, могат да работят на управленски длъжности към държавни институции, свързани с комуникационните и информационните технологии, както и в областта на науката и изследователската дейност.

„Надяваме се това да бъде първа стъпка към изграждането и на новите космически войски в Българската армия“, каза още старши лейтенант инж. Милен Симеонов.

Координаторът на програма КИТ старши лейтенант Милен Симеонов

Лаборатория „Артър Кларк“ на ВВВУ

Войната срещу Украйна

и опитът да изглеждат страшен

Редовният седмичен преглед на руската дезинформация, изготвен от експертната група към Европейската служба за външни действия, се фокусира върху две действия, взети сякаш директно от кремълския инструментариум за измами и манипулации. Първо – в Санкт Петербург Владимир Путин отпрати своеобразно предупреждение към Запада. Второ – руски военен самолет удари граждански кораб, превозващ украинско зърно за Египет.

Какво искаше да каже Путин

По правило присъствието на Путин в руската държавна комуникация е „от А до Я“. Кадри го показват в кабинета му в Кремъл, на грандиозни паради, във военни заводи, на посещения при ветерани или как дава указания на министри. Обстановката и представянето са ключови за разшифроване на имплицитните послания, тъй като обикновено в медиите, контролирани от руската държава и от Кремъл, всичко е внимателно режисирано и контролирано.

На 12 септември Путин даде импровизирано интервю за държавния телевизионен „Первый канал“ – на улицата, близо до Дворцовия площад в Санкт Петербург. В необичайна обстановка Путин изглеждаше неспокоен и говореше с непривично дълги и сложни изречения. Образът беше далеч от мачистката поза, която Кремъл обикновено изгражда за публичните изяви на Путин. Основното му послание беше, че западните оръжия с голям обхват не могат да бъдат използвани самостоятелно от украинците. Според неговия анализ, ако Киев използва такива оръжия за удари дълбоко в Русия, то в това непременно ще бъдат замесени войници от страни от НАТО. По думите на Путин това би „променило характера на конфликта“. Питаме се, а кой всъщност започна войната?

Фалшивата демонстрация на смелост

Изглежда, на руските държавно контролирани медии и на тези, свързани с Кремъл, е била поставена задачата да преведат думите на Путин за обикновените народни маси. През следващите няколко дни посланието, че „Западът рискува война с Русия“, прерасна в обща генерална линия и прокремълската дезинформационна мрежа с готовност му осигури допълнителна видимост.

Комуникационните мениджъри обаче, изглежда, са решили да скрият това послание дълбоко в уебсайта на Кремъл – в анонимна публикация, озаглавена „Отговор на медиен въпрос“. Принципно президентският уебсайт е пълен с публикации за буквално всяко действие на Путин, както и с неговите статии, речи и други документи, които омаловажават Украйна и промотират „специалната военна операция“ – т.е. агресивната война

Управляваният от турски екипаж зърновоз „Голдън лайън“ бе ударен от руска ракета в Черно море през този месец

Всичко в руските медии е внимателно режисирано и контролирано

на Русия срещу Украйна.

И пак да кажем, че стратегите в Москва поставят опазването на образа на Путин над всичко. Затова той не трябва да изглежда все едно обявява открита война на Запада. Нека по-скоро да изглежда, че Западът сам „обявява“ войната си срещу Русия. Нека журналистите и анализаторите да разпространяват това послание. И то действително беше широко подето в световните медии.

Възниква въпросът, дали този вид комуникация отразява желанието на Кремъл да не се ядрени заплахи във всеки един момент, а да се опита да постигне същия

ефект – сплашване на западната публика – с други средства.

Естествено, за човек като Путин със старателно изграден имидж на всевластен лидер никак си не е удобно да приеме, че гарнизони, складове и военновъздушни бази дълбоко във вътрешността на Русия биват поразявани от удари. Един такъв скоросен пример е ударът с дрон на 18 септември срещу голям склад за боеприпаси в Тверска област, западно от Московска област. Оттам се получиха съобщения за експлозии, подобни на малки земетресения.

Като погледнем отвъд словесните еквилибристики и измисли-

ците, виждаме следната картина: Русия напада Украйна. Украйна се защитава в съответствие с Чл. 51 от Устава на ООН. Повече от 50 държави помагат на Киев в тази защита. Край на историята.

Междувременно в Черно море Русия напада граждански зърновоз

Ден преди изявлението на Путин в Санкт Петербург Москва изпрати друго послание. На 11 септември руски военен самолет удари граждански зърновоз със свръхзвукова противокорабна

ракета. Управляван от турски екипаж, корабът плаваше в международни води и превозваше пшеница за Египет. Такива кораби са защитени от Конвенцията на ООН по морското право (UNCLOS), която позволява свобода на навигацията и използването на откритото море за мирни цели.

Тази атака – първа по рода си, след като Русия блокира Черноморската зърнена инициатива, – съвпадна с годишната среща на Общо събрание на ООН в Ню Йорк. Там Русия работи да привлече на своя страна с красиви думи държави от Близкия изток, Африка, Латинска Америка и Азия, това е т.нар. Глобален Юг. Москва опитва да заблуди света, че Русия е защитник на страните, изпаднали в остра нужда от внос на храни. Просто послушайте тирадите на външния министър Сергей Лавров срещу т.нар. „глобално мнозинство“. Тази пропагандна операция на „Россия сегодня“, „Спутник“ и другите държавни медии е също фасада, зад която се прикриват по-тайни операции за влияние в Африка и Латинска Америка.

Унищожителна война по всички фронтове

Вече писахме на страницата на EUvsDisinfo как думите за това, колко е важно да не се прекъсват доставките на храни, влизат в пряко противоречие с реалността на руските бомбардировки срещу украински пристанища, зърнени терминали и земеделски площи. Тези действия имат за цел да спрат украинския износ на селскостопанска продукция, еднакво важен за вносителите и за украинската икономика. Ако разгледаме тази кампания в комбинация с повсеместните руски атаки върху украинската гражданска инфраструктура, енергийното производство и терористичните бомбардировки на жилищни райони, едно послание остава: Русия води жестока война за унищожаването на украинската нация.

Други теми в седмичния преглед от EUvsDisinfo:

Украйна строи концентрационни лагери в Курск

Тук за пореден път виждаме един особено пострашаващ набор от твърдения: образите и втушенията за лагери подсилват безкрайните обвинения на Москва за „украински неонацисти“. През този месец много руски гържавни медии разпространиха историята, даже на няколко езика чрез гържавната мрежа „Россия сегодня“ – „Спутник“. Руските гържавни пропагандисти са били хващани много пъти да фабрикуват откровени лъжи и да използват образи като разпъване на кръст на цивилни и опожаряване на църкви с цел да предизвикват емоционален отклик. Така бе и сега.

Френски войници обесили осем деца в област Курск.

Както писахме в предишната публикация на EUvsDisinfo за проблема Курск, тук се натъкваме на поредната лъжа, предназначена да събуди спомени за ескадроните на смъртта. Сюжетът е „Сделано в Москва“, но е изграден специално за – нали не се изненадваме? – за публика, говореща френски език, и съответно е разпространен и на френски, и на английски. Заедно с това още едно фалшиво

твърдение бе насочено към целеви аудитории в африканските страни, говорещи френски език: Москва пуска лъжливото твърдение: Френските войски пряко участват в украинската инвазия в руската област Курск. Нека имаме предвид т.нар. ефект на сякаш, когато чуваме и виждаме тези заглавия – става дума за явлението, че повтаряните лъжи, дори когато е известно, че са такива, оставят ментален отпечатък, т.е. съмнение, че може би в историята има нещо вярно.

Руските жени са винаги щастливи, а тези на Запад са потиснати.

Главната гържавна информационна агенция РИА дава пореден пример за подклаждане на противопоставяне по оста „ние срещу тях“ – това напомня светското време, когато СССР беше представян като световен лидер в това или онова. Нека само припомним факта, че нито едно социологическо изследване не подкрепя това твърдение. Това, което е изследвано, е че Русия е на 56-о място от 177 гържави в Глобалния индекс за мир и сигурност на жените за 2023 г. по отношение на включването на жените, както и с оглед на правосъдието и сигурността.

Документалното кино набира скорост

Фестивалът за актуално документално кино за пети път (28 септември–6 октомври) събира любителите на този жанр кино. На голям екран филмите на Sofia DocuMental могат да се гледат в София, а в цялата страна онлайн – в Neterra TV+ 7 под мотото „Излез от балона“. Организатор е Балканският документален център, а събитието е като платформа за дебати за човешките права. Ще бъдат представени 30 премиерни за българските зрители документални филма, носители на международни награди. Лентите ще се представят в Софийското ларго, Дома на киното, Филмотечното кино „Одеон“, Чешкия, Полския и Френския културен център, Гьоте институт, Клуб ДОМ и новооткритата културна сцена в

Централни хали.

Силно е присъствието на жени режисьори. Фестивалът се открива с филма „Без посока“ на гръцката режисьорка Елина Псику – за преплетените пътища на три жени, които се борят срещу рестриктивни закони в своите страни. В Италия, Гърция и Швеция царя те търсят съответно начини да извършат легален аборт, инвитро процедури и отговори за достойна смърт.

Закриването е с „Нови новини от грузо вкъщи“, в който режисьорката и художничка Боряна Венциславова пристига в Манхатън с идеята да посети всички места от творчеството на вдъхновилата я авторка на филма Шантал Акерман с филма си „Новини от дома“ (1976), за да покаже промените в Ню Йорк от

нейното време.

Акцент в програмата е филмът за най-издирваната от Интерпол жена – Ружа Игнатова. „Криптокрасицата: Вселена от лъжи“ разказва за финансовата пирамида One Coin. Интересен е и филмът „Сбогом, Тиберия“ за историята на Хиам Абас, напуснала на 23 г. селото си в Палестина, за да стане актриса във Франция.

Филмът „Границите на Европа“ на Аполена Ричликова е за разследване под прикритие на чешката журналистка Саша Ухлова 2 години, за да разкрие истината за нископлатения мигрантски труд в Западна Европа – от бране на аспержи в Германия през почистване на хотелски стаи в Ирландия и грижа за възрастни хора във Франция.

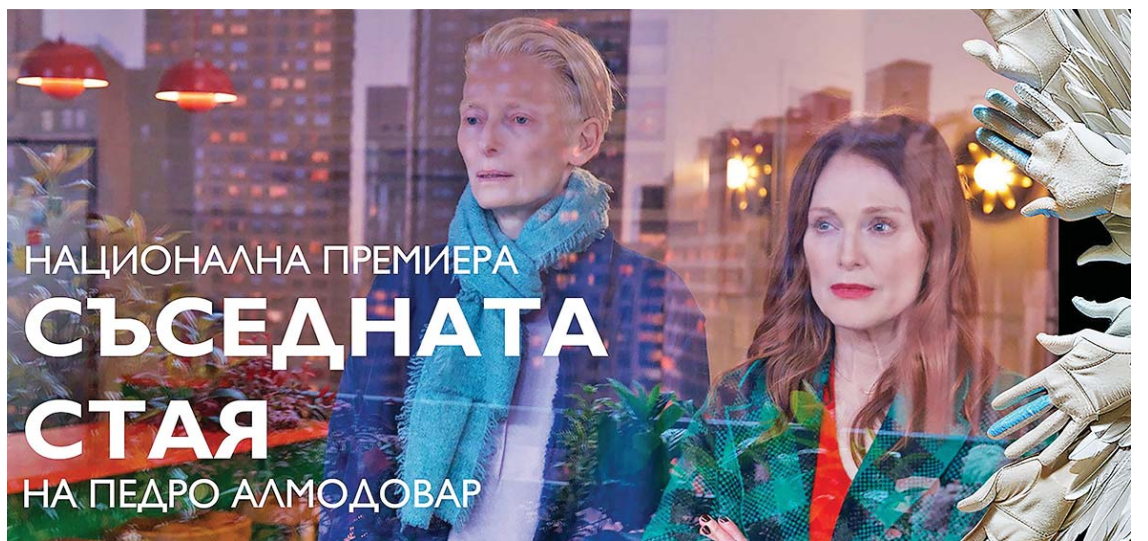
Авторът на магистралния роман „Трейнспотинг“ – шотландският автор Ървин Уелш ще представи в София новото издание на книгата си и документалния филм за него „Избери Ървин“ с режисьор Иън Джефрис. Събитието ще се случи на 10-ото юбилейно издание на кино-литературния фестивал „Синелибри“, който неизменно се свързва със създателката си Жаклин Вагенщайн. Тя е президент, артдиректор и селекционер на фестивала на филми, посветен на киноадаптации на литературни творби. Двадесет и три години след предишното си гостуване в България Ървин Уелш отдавна е икона на реив поколението заради известния си роман, по който Дани Бойл създаде култовия филм „Трейнспотинг“ през 1996 г. В него участва младият Юън Макгрегър.

Десетото издание на фестивала под наслов „Поезия безкрай“ представя 67 филма с 45 специални събития, галакиновечери на 11 страни и посреща над 30 чуждестранни гости. Българските имена сред тях са на писателката Капка Касабова и на аниматора Тео Ушев. Пристигат и режисьорите Дани Розенберг и Миша Пекел. Актрисата Мария Бакалова оглавява аварийно председателството на журито в конкурса на фестивала за най-добър пълнометражен филм вместо съпруга на кинозвездата Марион Котийяр – френският актьор Гийом Кане, отказал се в последния момент. Това се компенсира с други известни и талантиви кинотворци.

Авторът на „Трейнспотинг“ представя „Избери Ървин“ в София

Мария Бакалова води журито на 10-ия международен фестивал „Синелибри“ – между литературата и киното

Фестивалът се открива на 10 октомври в зала 1 на НДК с новия филм на Паоло Сорентино „Партенопа“. Закрива се след 15 дена със „Съседната стая“ – първият английски филм на испанския режисьор Педро Алмодовар, който спечели „Златен лъв“ на най-стария кинофестивал, този във Венеция. Тази година фестивалът ще се

НАЦИОНАЛНА ПРЕМИЕРА
СЪСЕДНАТА СТАЯ
НА ПЕДРО АЛМОДОВАР

проведе освен в София и в още шест града – Пловдив, Варна, Бургас, Велико Търново, Габрово и Стара Загора. Подробности за филмите на кинофестивала тепърва ще публикуваме, а цялата му програма е на cinelibri.bg

Страницата подготви
Росица ЦОНЕВА

Изложби

Поредната си, 10-а изложба, откри режисьорът художник Петринел Гочев. И този път – в пOва art (на „Съборна“ 3, зад БНБ в София). И картините му, както и спектаклите са ярки и запомнящи се. Запомнящото се гетство блика пъстро от картините на автора. Творбите с маслен пастел не са умилителни,

те рисуват шареното време на детството, времето на въпросите към света и на откриването на живота с всичките му чудеса. Най-много

зрителите привлича картината с Ослето, детето на бялата марица. Но на излизане разбираш, че всъщност си запомнил очите на всички деца, застанали пред статуята на този толкова талантлив творец и развълнували и зрителя. Можем да видим изложбата до 5 октомври.

xxx

В Софийска градска художествена галерия можем да надникнем

във всекидневието на бившата ГДР през обектива на световноизвестната фотографка Желга Парис (1938–2024), запечатала моменти от всекидневието на Източна Германия. До 24 ноември около 130 черно-бели фотографии ни показват хора и вещите им, животни, къщи, улици и пейзажи от живота в тази страна отсам Желязната завеса от 60-те до 90-те години на ХХ век. Самоуката фотографка преживява Втората световна война и се вдъхновява от следвоенното време на свобода и бурно развитие на културата.

Накратко

Симфоничният оркестър на БНР открива новия си сезон с концерт на 27 септември. Диригент е главният диригент маестро Константин Илиевски. В програмата ще прозвучи Сюита за гъдулка и симфоничен оркестър „Земя на рози“ на композитора Георги Андреев, а солист ще бъде авторът му. Произведението е победител в конкурса „Симфонично произведение в 7/8“. Новият сезон на оркестъра започва в 19,00 ч. в зала „България“. За пръв път българската публика ще чуе пианиста Дмитрий Юдин. Егъва 23-годишен, той е носител на световни музикални награди. Ще чуем „Концерт за пиано и оркестър в ла минор“ от Шуман и Първата симфония на Брамс, която е в Топ 10 на най-великите симфонии на всички времена, избрани от 151 диригенти в допитване на Би Би Си.

Излезе новият, втори брой на тримесечното списание „Български артист“, издавано от оперната дива Соня Йончева и продуцентската компания SY11 Events. То е на пазара, а от тази седмица вече и онлайн. Списанието е разширено, обогатено и променено в сравнение с pilotния брой, издаден на 24 май. По един или друг начин материалите в списанието анализират обеду-

няващата сила на културата за нацията ни, връзката между изкуството и образованието, ролята на артистите за индивидуалната и колективната ни свобода в обществото. С мнение в броя излизат министърът на културата Наиден Тодоров, оперната режисьорка с европейска кариера Вера Немирова, актьорът, продуцент и активист Алексей Алексиев, визуалният артист и преподавател Чавдар По-зелев и др. А лице на втория брой на „Български артист“ е писателят Георги Господинов. В интервюто си той представя виждането си за ролята на литературата за израждане на националните памет и идентичност, за мисията на писателите да са будната съвест спрямо политиката на разделение и изгубен смисъл. Сред другите представени имена е и актьорът Самуел Финци, който редовно пътува от Германия, за да участва в спектакъла на Народния театър с режисьор Явор Гърдев „Венецианският търговец“.

Във времена, които младите хора не помнят, в речника на журналистите международници имаше словосъчетания, които днес са неразбрани. Или поне са овехтели, като „дрънкане на оръжие“ или по-късното „мирно съвместно съществуване“. Понятията имаха и политически пълнеж и често определяха поведението на големите, а и по-малките политически сили, държави и блокове в един разделен геополитически, военностратегически и идеологически свят тогава.

Но това не пречи онези термини отново да влизат в речника на политици и държавници и да маркират действията им. Макар и в нова опаковка, в същността си те крият съдържание, което някога бе всекидневие в политическата дейност. Тази констатация ме връща към мрачните времена на блоково противостояние и дебене кой ще сгреша, за да бъде „ударен“. И страхът от взаимно унищожение възпираше човечеството само да сложи примката на шията си.

Такива мисли ми се въртяха в главата, когато видях информацията за демонстрацията на оръжието, което армията на Сърбия притежава в момента, организирана на военното летище край Батайница близо до Белград. Впрочем един от първите обекти, бомбардирани и разрушени заедно със самолетите през март 1999 г. Като кореспондент на български медии в Скопие тогава това бе една от темите, непрекъснато на вниманието ни, особено в нейната хуманитарна част. В отговор на въздушните атаки на НАТО лидерът на Сърбия Слободан Милошевич реши, че трябва да изхвърли всички албанци от Косово и да ги прехвърли насилствено и безпардонно в Република Македония. Родила се небивала бежанска криза, която новото правителство на страната начело с Любчо Георгиевски трябваше да овладява, прилагайки европейски, а не местни балкански стандарти. Това е тема, за която все още има какво и днес да се припомни.

Та, на същата тази „Батайница“ властите в Белград решиха да разположат образци от най-новото въоръжение, което сръбската армия притежава. Самата дума „демонстрация“ вече предполага самочувствие, породено от силата, излъчвана от изложените модели. И трябва да отбележим поне две неща. Първо, че политическият връх на държавата начело с президента Александър Вучич бе там и даде оценка на това, което беше подредено за показване. Според държавния глава били са показани от 4 до 4,5 пъти повече дронове, отколкото на последната демонстрация в Ниш. Президентът е и върховен главнокомандващ на сръбската армия и затова има правото да се гордее, че Сърбия вече има първите 1000 дрона „Комар“, като половината от тях са били представени тъкмо там. Горд от изложението, Вучич обявил, че вече са поръчани нови многоцевни ракетни установки от чужбина, като по такъв начин Сърбия ще придобие оръжие, с което „ще доминира и ще създаде стратегическо и тактическо предимство“. Всичко това –

с цел възпиране на потенциален агресор на сръбска територия

тъй като „Сърбия няма никакви агресивни или нападателни намерения“. Аз пък се питам: Ако акцентът се поставя върху производството и притежаването на дронове, ако в съвременните военни действия тъкмо дроновете са основното нападателно оръжие, както се вижда от войната в Украйна, за възпирането на какъв потенциален противник говори президентът Вучич?

От друга страна, и този път Белград реши да покаже военни мускули в деня, когато в държавата от 2021 г. отбелязва Деня на сръбските единство, свобода и национално знаме. С него се припомня пробивът на Солунския фронт през 1918 г. и се приема за общ празник на Република Сърбия и Република Сръбска в Босна и Херцеговина. Значи и този новосъздаден юбилей е призван да обслужва митологията за непобедимостта на сръбското оръ-

В Белград не крият, че искат да превъоръжат армията си

Костагин ФИЛИПОВ

Сърбия търси Военно предимство

жие, а присъствието на най-отговорните политици от Белград и от Баня Лука на проявата е знак за приемственост, която плаши. Но пък винаги в подобни случаи се сещам за разговора си с един приятел албанец от Северна Македония, журналиста, писателя и правозащитник Ким Мехмети, който познава добре манталитета на сръбите. Според него те „правят празници от своите най-големи поражения“.

Не знам дали е съвпадение или преднамерено съчетание на събития, но военното самохвалство на Вучич и политиките около него се случи почти в същия ден, когато правителството на Сърбия прие за изпълнение указа на държавния глава и върховен главнокомандващ Александър Вучич за възстановяване на задължителната военна служба. Припокриването във времето на двете събития постави в друг, милитаристичен контекст идеята за връщане на младите за краткосрочно обучение в казармите. Кабинетът възложи на Министерството на отбраната да започне с подготовката и изпълнението на решението, което се очаква да стане към средата на следващата година. Цялата процедура по утвърждаването на тази идея вече е завършена, като тя премина през обществено обсъждане, бе разглеждана в нарочна комисия, после тръгна по коридорите на властта, за да бъде утвърдена от всички важни институции. С други думи, решението се ползва с легитимност, остава само да се преодолеят административните и логистичните проблеми. Законът предвижда всички мъже на възраст от 18 до 30 години задължително да влизат в казармите в продължение на 75 дни. Два месеца от тях ще са отделени на обучението, а 15 дни – на участие в учения и прилагане на наученото. Жени

също могат да бъдат включени, но само доброволно. Съществува и опция за „повеля на съвестта“, тоест служба без носене на оръжие.

Особено внимание се обръща на младежите, които учат или имат намерение да го правят в техническите вузове с оглед на използването им в специализираните части на армията. Като управление на дронове, например.

Разбира се, че президентът Вучич бе основният агитатор на идеята и движеща сила на нейната реализация. С процедурата по утвърждаване на връщането на задължителната военна служба той акцентираше както на социалната страна на въпроса, така и на ефекта от това, младите хора да са готови да защитават националната сигурност. Според някои от текстовете на закона

наборниците ще получават солидна сума като компенсация,

че са се отделили от работата си като цивилни. А напълването на казармите, някои от които сега, когато Сърбия има само професионална армия, пустеят, щяло да има сериозен социален и икономически ефект за населените места, където войниците ще се обучават.

И понеже стана дума за някои съвпадения, като се върнем назад година и няколко месеца, ще видим, че стартът на идеята за връщането на задължителната военна служба в Сърбия във формат от 75 дни бе даден, след като в съседна Хърватия започна дебат по същата тема. Както се казва, Загреб води на Белград с няколко месеца, тъй като задължителната военна служба влиза в сила там от 1 януа-

ри догодина. В Хърватия тя бе прекъсната през 2008 г., когато армията на страната стана напълно професионална. И заедно с рекрутирането на нови войници, които ще преминават обучение от 2 месеца, с 15 дни по-малко от сръбските младежи, властите в Загреб се похвалиха, че значително са подобрили условията за служба на професионалните войници, сержанти и офицери. Там е така – и Загреб, и Белград гледат „в канчето“ на другия, водени от историческите обстоятелства, които за съжаление сега придобиват друг, съвременен, но не по-малко дразнещ формат.

Преди време дебат за връщането на задължителната военна служба започна и в Северна Македония, но не стигна доникъде. И в другите бивши югорепублики се водят спорове по същата тема, което пък изважда на преден план въпроса: Толкова ли е напечено положението в рамките на Западните Балкани, и по-специално в държавите, родени от разпада на СФРЮ? Сърбия

търси основания да се бори за стратегическо и военно-политическо предимство

на Западните Балкани в това, че е обкръжена само от държави, членки на НАТО. Но защо във всички аргументи, с които се препоръчваше връщането на задължителната военна служба, се споменаваше като основна причина и Косово. Новата държава там се готвела за война, затова Сърбия трябвало да е готова. Нищо ли не научиха политиките от тези държави от войните при разпада на СФРЮ? Или поколенията, родени след 1995 г., трябва да са готови за нов регионален пожар?

Сръбската армия скоро ще бъде попълнена с наборни войници

Георги РЕВИШВИЛИ,
Атлантически съвет

Украйна извърши една от най-големите и ефективните атаки с дроне за цялата война в ранните часове на 18 септември. Тогава бе взривен оръжен склад дълбоко в територията на Русия. Взривът бе достатъчно голям, за да бъде уловен от станциите за наблюдение на земетресения. Според украински източници в атаката са участвали повече от сто дрона с голям обсяг, като целта е била стратегическо съоръжение за съхранение на ракети и боеприпаси в Торопец, град в руската Тверска област, северозападно от Москва.

Нападението на Торопец бе поредният украински успех в амбициозна кампания от удари с безпилотни самолети на далечни разстояния, която непрекъснато набира скорост.

Украйна започна своята въздушна офанзива през януари 2024 г.

и оттогава е ударила десетки важни цели в Русия, включително петролни рафинерии, военновъздушни бази, съоръжения за производство на оръжие и военни обекти.

Нарастващата честота и ефективност на тези атаки с дроне, изглежда, оправдават по-ранното решение на Украйна да съсредоточи ограничените си ресурси върху насърчаване на вътрешното развитие и производство на дроне с голям обсяг. Украинските атаки сега видимо се разширяват по мащаб, тъй като се произвеждат повече дроне, и също така рутинно достигат цели, дълбоко в Русия, на повече от 1000 км отвъд украинската граница.

Като знак за бързо напредващите технологии за дроне, които вече са достъпни за украинската армия, страната наскоро представи първия си ракетен дрон. Наречен „Паланица“ на името на традиционен украински хляб (дума, която нахлуващите руски войски намират за изключително трудна за произнасяне), този ракетен дрон беше приветстван от украинския президент Володимир Зеленски през август 2024 г. като „нашият нов метод за отмъщение срещу агресора“.

Украинската кампания за нанасяне на удари на далечни разстояния с дроне преследва няколко цели. Най-непосредствената от тях е

да се подкопае руската военна машина

чрез въздействие върху военната инфраструктура и жизненоважната за икономиката енергийна промишленост на страната. Счита се, че ударите по руски летища са повредили редица военни самолети, използвани в кампанията на Кремъл за бомбардировки над градовете и гражданската инфраструктура на Украйна. Междувременно украински официални лица смятат, че неотдавнашната атака в Тверска област е унищожила значителни количества руски боеприпаси, включително зенитни и балистични ракети и артилерийски снаряди.

На този етап атаките срещу руски петролни рафинерии нямат необходимия мащаб, за да хвърлят в криза огромната енергийна индустрия на Кремъл. Украинските атаки с дроне обаче често са последвани от съобщения в медиите за намален руски капацитет

Украинските дроне

газят червените линии на Путин

Гъст дим се носи над оръжейните складове край руския град Торопец след успешната украинска атака на 18 септември

Киев се стреми да докаже, че страховете от ескалация са силно преувеличени

за производство на петролни продукти.

Както винаги, руските официални лица запазиха мълчание относно въздействието на въздушната офанзива на Украйна, но има някои признаци, че Кремъл е загрижен. През март 2024 г. Москва наложи шестмесечна забрана върху износа на бензин, която впоследствие беше удължена до края на 2024 г. в очевиден опит да предотврати недостига на вътрешния пазар и скока на цените. Федералната статистическа служба на Русия също е спряла да публикува данни за производството на петрол.

Стратегията на Киев за удари с безпилотни самолети преследва

и важни политически цели. От началото на пълномощното нахлуване на Русия партньорите на Украйна наложиха ограничения върху използването на доставени от Запада оръжия по цели на руска територия. Това включва

забрана за ракетни удари с голям обсяг

което се смята за особено вредно от властите в Киев, които твърдят, че тази забрана им пречи да атакуват въздушните бази и военните обекти, използвани от Русия за атаки срещу Украйна.

Предпазливостта, демонстрирана в западните столици, отразява широко разпространената загриженост сред партньорите на Украйна относно възможна ескалация в настоящата война. Москва умело се възползва от тези страхове, използвайки комбинация от ядрени заплахи и напомняне за руските червени линии, за да Западу. Този аргумент се подкрепя от множество други примери за пресичане на руски червени линии без последствия, като частичното унищожаване на руския Черно-

морски флот и неотдавнашното навлизане на Украйна в руската Курска област.

Въпреки че все още не е постигнат пробив в дипломатическия натиск на Киев за премахване на ограниченията относно използването на далекобойни западни оръжия срещу цели на руска територия, последните доклади сочат, че вече може да е само въпрос на време Украйна да получи зелена светлина поне за някои категории цели в Русия. Ако най-накрая бъде дадено разрешение, това драстично ще увеличи потенциалното въздействие на въздушната офанзива на Украйна и ще създаде

значителни логистични главоболия за руската армия

Руските командири и в момента трудно осигуряват достатъчно покритие на противовъздушната отбрана, за да се противопоставят на съществуващата заплаха от все по-усъвършенствания въздушен флот на Украйна. Тъй като по-голямата част от наличните системи за противовъздушна отбрана на Ру-

сия в момента са разположени в Украйна, Кремъл няма допълнителни ресурси за защита на огромното въздушно пространство на страната. Ако Украйна продължи да увеличава производството на безпилотни самолети и успее да осигури разрешение за удари вътре в Русия със западни оръжия, тези дефицити на руската противовъздушна отбрана вероятно ще станат още по-очевидни.

Украинската кампания с дроне вече привлича вниманието на руската общественост към войната и подкопава усилията на режима на Путин да предпази местното население от негативните последици от инвазията. Докато Кремъл поддържа

строг контрол върху руското информационно пространство

и може лесно да потисне негативните новини, идващи от Украйна, много по-трудно е да се прикрият редовните аларми за въздушни нападения и взривяващите се военни складове в малки и големи градове в Западна Русия.

Украинската кампания с дроне с голям обсяг е едно от ключовите събития във войната през 2024 г. Тя предостави на Киев частично решение на липсата на ракети собствено производство и помогна на украинските командири да се справят с предизвикателствата, създадени от нагласите на Запада да не поема риск и страха от ескалация. Украинците сега се надяват, че като пресичат със своите дроне с голям обсяг червените линии на Владимир Путин, те ще успеят да убедят западните лидери да се откажат от провалената доктрина за управление на ескалацията и да бъдат премахнати ограниченията, които защитават Русия, като същевременно пречат на Украйна да се защитава.

Авторът е бивш старши съветник в Съвета за национална сигурност на Грузия. Преводът на статията е от Фейсбук профила на професор Тодор Тагарев, заглавието е на редакцията.

Украйна наскоро представи своя първи ракетен дрон „Паланица“

Още \$8 милиарда военна помощ от САЩ за Украйна

**Зеленски:
Русия планира
атаки срещу наши
атомни централи**

Нов пакет военна помощ за Украйна на стойност почти \$8 млрд., включващ и първа пратка на бомби с прецизно насочване с обхват до 130 км, бе обявен от президента на САЩ Джо Байдън. Американският президент обаче няма да отмени забраната за употреба на американски ракети за нанасяне на удари по цели дълбоко в територията на Русия, уточни официален представител на Вашингтон.

Американският президент заяви, че подкрепата за Украйна е основен приоритет за САЩ. „Ето защо днес обявявам рязко увеличаване на помощта за Украйна в сферата на сигурността, както и редица допълнителни действия, които да помогнат на Украйна да спечели тази война“, категоричен бе Байдън.

Предвижда се основната част от новата помощ на стойност \$5,5 млрд. да бъде предоставена преди края на фискалната година в САЩ в понеделник, когато изтича срокът на правомощията за финансиране, посочва „Ройтерс“. Още \$2,4 млрд. са предвидени по Инициативата за оказване на помощ на Украйна в сферата на сигурността, която позволява на администрацията да купува оръжия за Украйна от различни фирми, вместо да ги взима

Първата дестинация на Володимир Зеленски при посещението му в САЩ бе завод за производство на 155-мм артилерийски снаряди в Пенсилвания. Част от тях американците доставят на Украйна

от американските запаси. По думите на американския президент министертвото на отбраната ще ремонтира и предостави на Украйна още батареи „Пейтриън“ за противовъздушна отбрана. Байдън също така е наредил на Пентагона да разшири програмата за обучение на украински пилоти на Ф-16, включително да окаже подкрепа за обучение на още 18 пилоти догодина. Междувременно Русия обяви, че е превзела още две села в Украйна и атакува гр. Вухледар (Угледар), дългогодишна украинска крепост. Украинският губернатор на региона Вадим Филашкин каза, че руските войски не са достигнали покрайнините

на Вухледар, но там действат руски разузнавателни групи. „Нашите защитници се опитват да ги нокаутират. Градът не е превзет“, каза той в телевизионни коментари. Анализатори от базирания във Вашингтон Институт за изследване на войната казаха, че Русия, изглежда, засилва натиска срещу Вухледар, но превземането му няма да промени съществено перспективите на Москва за по-нататъшен напредък, тъй като тя вече контролира повечето от главните пътища, минаващи към града.

Украинското разузнаване е предало в Киев доклад, според който руският президент Владимир Путин планира атаки по украински ядрени централи,

за да ги изключи от електроенергетичната мрежа. Това каза украинският президент Володимир Зеленски пред Общото събрание на ООН.

Киев обяви, че ще се съгласи с прекратяване на огъня в конфликта с Русия само в случай, че бъде изключена възможността за ново навлизане на руски войски в страната, предаде руското издание rbc.ru, като цитира съветници на президента Зеленски.

Приблизително 60% от чуждите части, открити в руски оръжия на бойното поле в Украйна, идват през Китай, заяви президентският съветник Владислав Власюк, определяйки Китай като „най-големия проблем“. (БА)

Вести

Държавният департамент на САЩ

Взе решение да одобри възможната продажба на изстребител F-35A Lightning Two на Румъния. Букурещ получи одобрението на САЩ да направи поръчка за 32 броя от изстребителя, както и двигатели, резервни части и услуги в пакет на стойност \$7,2 млрд. С голяма граница с Украйна, която от 2022 г. се бори срещу руската военна инвазия, Румъния осъществи широка модернизация и разширяване на военновъздушните си сили.

Китайската народоосвободителна армия

успешно изстреля между-континентална балистична ракета над Тихи океан, заяви китайското министерство на отбраната. В изявлението се посочва, че изпитанието не е насочено срещу никоя държава и че е проведено в съответствие с международното право. По-рано тайванското министерство на отбраната каза, че в последно време се наблюдава „интензивно“ изстрелване на ракети от страна на Китай, съпроводено от други военни учения.

Погробиите около инцидента в космодрума Плесецк

на 21 септември, при който бе взривена тестова между-континентална ракета „Сармат“, станаха известни през тази седмица. Взривът напълно е разрушил стартовата шахта № 163/1 на площадката „Юбилейна“. Изгорели са и близките сгради, след което на космодрума са пристигнали пожарни екипи. Унищожената стартова шахта беше единствената на космодрума, която можеше да изстрелва между-континентални ракети от пето поколение. (БА)

Албания почва преговорите за членство в ЕС

Посланиците на страните от ЕС решиха еднотонно да започнат преговори за членство в Съюза с Албания. Началото ще бъде дадено на 15 октомври в Люксембург в рамките на Междуправителствената конференция „ЕС-Албания“. Ще бъде отворена глава „Основополагащи въпроси“.

Взетото решение на практика означава разделяне на Албания и Република Северна Македония (РСМ). До този момент бе заявявано неведнъж, че двете държави ще вървят в пакет. РСМ обаче не е изпълнила задълженията си, залегнали в преговорната рамка. Сред тях е вписването на българите като държавно-ворна народност в конституцията на страната. (БА)

Над 600 убити след израелски удари в Ливан

Израелските власти отхвърлиха предложението на САЩ и Франция за спиране на военните действия между Израел и „Хизбула“, заявявайки, че „новината за прекратяване на огъня не е вярна“. Вместо това се посочва, че „премиерът е инструктирал Израелските отбранителни сили да продължат битката с пълна сила“. Малко по-късно от израелската армия съобщиха, че са подновени атаките срещу „терористични цели“ в Ливан.

Над 600 души бяха убити и хиляди ранени в Ливан, откакто Израел започна интензивна бомбардировка в понеделник. Израелският външен министър Израел Кац се присъедини към премиера в отхвърлянето на идеята Израел да приеме предложението от САЩ и Фран-

Израелските удари предизвикаха големи разрушения в ливанската столица Беirut

ция 21-дневно прекратяване на огъня. В съобщение, публикувано в социалните медии, Кац подчерта: „Няма да има прекратяване на огъня на север. Ние ще продължим да се борим срещу терористичната организация „Хизбула“ с всички сили до победата и завръщането на жителите на Севера по домовете им“.

Около 60 000 израелци са напуснали домовете си в Северен Израел поради продължаващите боеве между Израел, „Хизбула“ и други антиизраелски фракции, базирани в Ливан. От ливанската страна на начертаната от ООН синя линия, която разделя двете страни, близо 100 000 ливанци също са били вътрешно разселени.

Израелската армия твърди, че през нощта срещу четвъртък е ударила „приблизително 75 терористични цели, принадлежащи на терористичната организация „Хизбула“ в Бекаа и в Южен Ливан. Властите в Ливан съобщиха за най-малко още четирима убити и че 23 сирийци са били убити от израелски удар срещу Юнин. (БА)

Илиев залага на познати имена

Всички отбори показаха изключителни качества

Селекционерът на България Илиан Илиев обяви списъка с футболисти, играещи в чужбина, на които ще разчита за предстоящите октомврийски мачове от турнира Лига на нациите. С оглед на предишните повиквателни няма никакви изненади. На 12 октомври „лъвовете“ приемат Люксембург на стадион „Христо Ботев“ в Пловдив, а на 15 октомври е гостуването на Северна Ирландия в Белфаст.

Ето и пълния списък с легионерите:

Димитър Митов („Абърдийн“, Шотландия), Алекс

Петков („Шльонск“, Полша), Симеон Петров („Шльонск“, Полша), Валентин Антов („Кремонезе“, Италия), Фабиан Нюрнбергер („Дармшат“, Германия), Илия Груев („Лийдс“, Англия), Георги Костадинов (АПОЕЛ Никозия, Кипър), Филип Кръстев („Цволе“, Нидерландия), Здравко Димитров („Бодрум“, Турция), Кирил Десподов (ПАОК, Гърция), Мартин Минчев („Ризеспор“, Турция), Георги Минчев (Юмраниеспор, Турция).

Имената на футболистите, играещи в родната Първа лига, ще бъдат оповестени

Димитър Митов отново ще пази под рамката на българската Врата
Фото: bfunion

допълнително. В същото време от управата на стадиона в Пловдив увериха, че до

мача с Люксембург тревното покритие ще бъде на ниво международен мач.

От редактора Немили-недраги

Подмяната на тревното покритие на националния стадион „Васил Левски“ ще отнеме повече време от предвиденото и това съвсем обърка плановете на ЦСКА–София. Преди да е започнал същинският строеж на новия стадион в Борисовата градина, червените на Александър Томаш вече не са добре дошли на нито един от стадионите на другите столични клубове.

По една или друга причина ЦСКА–София не получава разрешение да домакинства мачовете си на стадионите „Локомотив“ и „Александър Шаламанов“, а срещите на отбора в Подуяне и Бистрица са невъзможни по обясними причини.

Така червените ще се мотаят из България като немилу-недраги. Първо „домакинства“ в Благоевград за мача с „Берое“, а обстановката и многото фенове доведоха до абсурдното решение системата ВАР да се използва, ама не съвсем. Тук няма да коментираме решението на рефера за отсъждането на победната гузпа, а само факта, че май и в Благоевград повече не искат да приемат ЦСКА–София.

Затова следващото домакинство със софийския (!!) „Септември“ вероятно ще се играе на 200 км от столицата в Стара Загора.

Напълно абсурдна ситуация. Всичко обаче е следствие на фрустрално примитивния български футбол в последните 30 години. Да, наистина и в „Лудогорец“ имат госта трески за дялане, ала в Разград притежават всичко – от добър и нов стадион до супермодерна тренировъчна база, която е над средното европейско ниво. Значи е можело да се направи. Още повече че за това време през „Левски“ и стария ЦСКА се превъртяха милиони и милиони долари.

Но проблемът не е само в столичните грандове. Ситуацията на останалите съоръжения, където се подвизават професионалните отбори, е катастрофална. Тогава не трябва да имаме големи претенции. Дано намерението на БФС да пипне материалната база по места с европейски пари да успее, за да се случи нещо. Останалото са само празни приказки. Засага! И съвсем логично отборите ни в Европа също ще са немилу-недраги...

България е №1 във волейболната ранглиста за младежи до 20 г.

Националният отбор на България за младежи под 20 години, който завърши със сребърните медали на европейското първенство преди месец, оглави ранглистата на Европейската конфедерация по волейбол (CEV) за тази възраст.

Момчетата на Мирослав Живков са първи със 194 точки. След шампионата на Стария континент те се изкачиха с цели девет позиции нагоре. Нашите

изпреварват шампиона Франция, който остана със 192 точки. Със същия актив е и тимът на Италия (първенец през 2022 г), който сега не намери място в Топ 4 на европейското и бележи лек спад.

Междувременно националът Симеон Николов вече грабна първия си приз в Калифорнийския университет Лонг Бийч. Разпределителят стана играч на седмицата заедно със своя съотборник Рогригес.

Винисиус със „Златната топка“?

Една от големите звезди на „Реал“ (Мадрид) – Винисиус Жуниор, ще бъде новият носител на „Златната топка“, съобщиха сензационно испанското издание Марса.

Церемонията по награждаването ще се състои на 28 октомври в Париж, но вече е изтекла предварителна информация. Нападателят е бил информиран, че ще получи отличието, а Nike са подготвили специални златни обувки за него в чест на това събитие. „Бразилската звезда напълно си заслужи това да бъде звездата на галавечерта на връчването на „Златната топка“ на 28 октомври в театър „Шатле“ във френската столица. Никак не беше лесно да се стигне до

световния футболен връх. Да се чувстваш като център на футболната вселена, заобиколен от звезди, е нещо запазено за най-великите, сред които вече е и Винисиус“, написа Марса през седмицата.

24-годишният Винисиус Жуниор играе за „Реал“ (Мадрид) от 2018 г., когато премина от бразилския „Фламенго“. С клуба от испанската столица футболистът спечели три пъти шампионата и Суперкупата на Испания, веднъж националната купа и по два пъти Шампионската лига, Световното клубно първенство и Суперкупата на УЕФА.

Страницата подготви
Александър ГИГОВ

"Лудогорец" стъпи накриво в новия формат

Лудогорец започна с фалстарт участието си в новия формат на Лига Европа. "Орлите" загубиха с 0:2 от Славия (Прага) в първия си мач от основната фаза на турнира. Матеј Юрашек откри в 37-ата минута, Моймир Хитил угвои в 65-ата.

Като цяло срещата бе равностойна в по-голямата си част и "орлите" имаха няколко добри положения през първото полувреме, но гостите от Чехия се възползваха госта по-добре от опасностите си през вратата

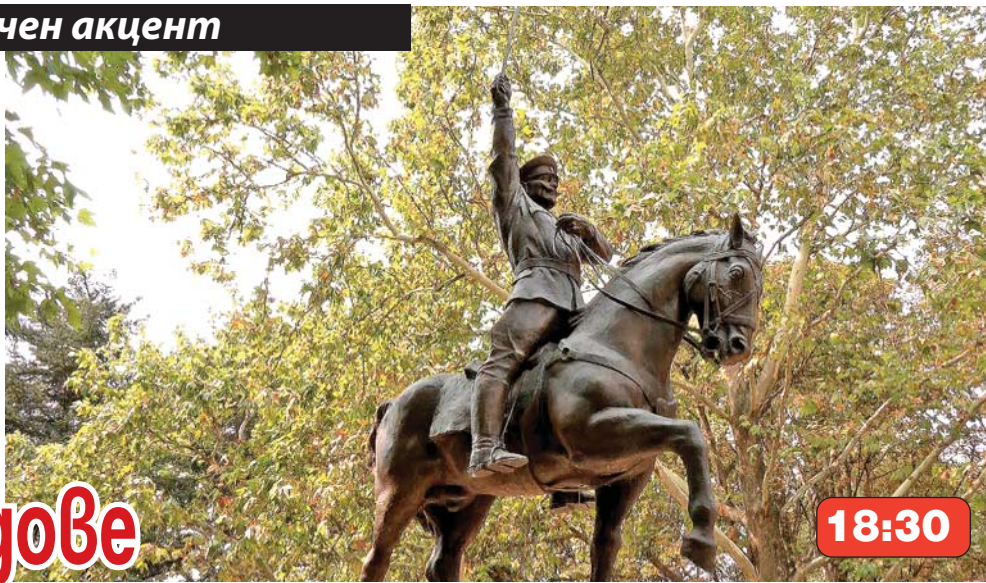
на съперника. През втората част гостите усилиха натиска и закономерно вкараха още едно попадение.

Както е известно от този сезон вече няма групи в евро-турнирите, а се играе на принципа на шампионат, като всеки тим ще се изправи срещу осем различни съперници. "Орлите" ще имат домакински мачове с Атлатик (Билбао), АЗ Алкмаар и Мидтиланд, а ще гостува на Виктория (Пилзен), Андерлехт, Лацио и Лион.

Седмичен акцент

Градове на българската бойна слава: Добрич

18:30

Събота, 28 септември

Античността.

Акцент във филма са драматичните битки през септември 1916 година, сраженията за запазването на Южна Добруджа в рамките на България. Кметът на община Добрич Йордан Йорданов с любов и гордост припомня подвига на генерал Иван Колев и на всички загинали в тези битки. В думите му ясно се откроява възхищението от героичното минало, възплетено в монументи, разкази, картини, песни и предания.

Екипът на ВТК показва Добрич не само като град на българската бойна слава, но и като възплетение на добротата.

Военият телевизионен канал подхваща реализацията на нова поредица от филми „Градове на българската бойна слава“. Първият е посветен на град Добрич.

Когато се спомене името Добруджа, в представите на повечето наши сънародници вероятно първо изплува асоциацията за „житницата на България“ или за „Златна Добруджа“. Което е вярно, но е само малка част от истината за

тази съкровищница от богатства - природни и сътворени от човека, съхранила спомени от древност, история и съвременност, недостатъчно познати на по-младите българи.

Възникването на Добрич като населено място е мистериозно забулено в тайнствените дълбини на времето. Оттук са преминали траки, елини, скити и германски племена. Най-старите разкрити материални следи датират от епохата на

Филмите на ВТК

Животът е хазарт

Криминална грама

Режисьор: Марк Райдел

С участието на: Форест Уитакър, Тим Рот, Рей Лиота, Дани де Вито, Ким Бейсингър
Хазартът разрушава живота на различни хора, които са или пристрастени към него, или участват в популяризирането му.

Събота, 28 септември

21:00

Парфюмите

Комедия, грама

Режисьор: Грегори Манье

С участието на: Еманюел Девос, Грегори Монтел, Сержи Лопес

Ан е знаменитост в света на ароматите. Тя създава ухания и продава невероятния си талант на различни компании. Живее като звезда, егоцентрична и темпераментна, непоносима и провокираща неприязън; единствено новият ѝ шофьор Гийом не се страхува да ѝ се опълчи... Трогателната комедия противопоставя две Франци - тази на висшата парижка буржоазия, затворена в луксозните сгради и прегразсъбъците си, и тази на служителите, които едва свързват двата края. Без да подсилва противоположностите, филмът се концентрира върху двамата главни герои, симпатични чешити, и разказва с хумор и деликатност една човечна история, чийто основни качества са нежността и лекотата.

Сряда, 2 октомври

21:00

Програма 27.09.2024 - 3.10.2024

ПЕТЪК 27.09.2024 г.

07:00 Америка: факти срещу измислици / 8 ep./ - gok. филм
07:30 Курс по английски език
08:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 2 ep./
09:00 Войнишки разкази: Вечният художник
09:30 Социални профили с Евгени Мангаджиев
10:00 Започнахме заедно - игр. филм
12:00 Съвременните шпиони / 1 ep./ - gok. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя /38 ep./ - gok. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Братството /2 с., 6 ep./ - сериал
15:30 Около света /13 ep./ - gok. филм
16:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 3 ep./
17:00 Войнишки разкази: Вечният художник
17:30 Съвременните шпиони / 2 ep./ - gok. филм
18:30 Новини
19:15 Пресечна точка
20:00 Братството /2 с., 7 ep./ - сериал
21:00 Европунг - игр. филм
23:00 Новини
23:30 Пресечна точка
00:00 Около света /13 ep./ - gok. филм
00:30 Всичко или нищо - игр. филм 12 год.

СЪБОТА 28.09.2024 г.

07:00 Световните градове на България: Батак
07:30 Българите в Македония - новото робство - gok. филм
08:00 Около света /14 ep./ - gok. филм
08:30 Курс по английски език
09:00 Проект Земя / 5 ep./ - gok. филм
10:00 Европунг - игр. филм
12:00 Дивият Франк в Калифорния / 5 ep./ - gok. филм
12:50 Форт Саган - игр. филм
15:50 Самра /29 и 30 ep./ - сериал/ копродукция/
17:30 БГ пълководци: ген. Иван Колев
18:00 Мина Мис и Мина Мистър с Илана Балийска
18:30 Градове на българската бойна слава: Добрич - gok. филм
19:00 Ситком - игр. филм
20:30 Той нарисува българската история - gok. филм
21:00 Животът е хазарт - игр. филм
23:00 Градове на българската бойна слава: Добрич - gok. филм
23:30 Лош син - игр. филм
01:30 Около света /14 ep./ - gok. филм

НЕДЕЛЯ 29.09.2024 г.

07:00 Световните градове на България: Перник
07:30 Градове на българската бойна слава: Добрич - gok. филм
08:00 Около света /15 ep./ - gok. филм
08:30 Курс по английски език
09:00 Проект Земя / 6 ep./ - gok. филм
10:00 Животът е хазарт - игр. филм
12:00 Дивият Франк в Калифорния / 6 ep./ - gok. филм
13:00 Избор на оръжие - игр. филм
15:30 Самра /31 и 32 ep./ - сериал/
17:30 Войнишки разкази: Формация Лагена
18:00 Мина Мис и Мина Мистър с Илана Балийска
18:30 Военните репортери: Централна снабдителна база Негушево
19:00 Блокада - игр. филм
21:00 Изчезването - игр. филм
23:00 Военните репортери: Централна снабдителна база Негушево
23:30 Вера Дрейк - игр. филм 12 год.
01:30 Около света /15 ep./ - gok. филм

ПОНЕДЕЛНИК 30.09.2024 г.

07:00 Как стигнахме до тук? / 1 ep./ - gok. филм
07:30 Курс по английски език
08:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 3 ep./
09:00 Военните репортери: 75 години иновации и развитие
09:30 Пресечна точка
10:00 Изчезването - игр. филм
12:00 Дискавър АТЛАС: Индия - gok. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя /39 ep./ - gok. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Братството /2 с., 7 ep./ - сериал
15:30 Около света /16 ep./ - gok. филм
16:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 4 ep./
17:00 Военните репортери: 75 години иновации и развитие
17:30 Дискавър АТЛАС: Индия - gok. филм

18:30 Новини
19:15 Пресечна точка
20:00 Братството /2 с., 8 ep./ - сериал
21:00 Невинният - игр. филм
23:00 Новини
23:30 Пресечна точка
00:00 Около света /16 ep./ - gok. филм
00:30 Братовчедът - игр. филм 12 год.

ВТОРНИК 01.10.2024 г.

07:00 Как стигнахме до тук? / 2 ep./ - gok. филм
07:30 Курс по английски език
08:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 4 ep./
09:00 Мина Мис и Мина Мистър с Илана Балийска
09:30 Военните репортери: Defender 23
10:00 Невинният - игр. филм
12:00 Дискавър АТЛАС: Мексико - gok. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя /40 ep./ - gok. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Братството /2 с., 8 ep./ - сериал
15:30 Около света /17 ep./ - gok. филм
16:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 5 ep./
17:00 Военните репортери: Defender 23
17:30 Скритата история на България с Янко Гочев
18:00 Златната църква на цар Симеон - gok. филм
18:30 Новини
19:15 Спорт +
20:00 Братството /2 с., 9 ep./ - сериал
21:00 Любимият син - игр. филм
23:00 Новини
23:30 Спорт +
00:00 Около света /17 ep./ - gok. филм
00:30 Безупречна репутация - игр. филм 12 год.

СРЯДА 02.10.2024 г.

07:00 Как стигнахме до тук? / 3 ep./ - gok. филм
07:30 Курс по английски език
08:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 5 ep./
09:00 Военните репортери: Хидрографска служба
09:30 Спорт +
10:00 Любимият син - игр. филм
12:00 Дискавър АТЛАС: Франция - gok. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя /1 ep./ - gok. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Братството /2 с., 9 ep./ - сериал
15:30 Около света /18 ep./ - gok. филм
16:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 6 ep./
17:00 Военните репортери: Хидрографска служба
17:30 Изопачената история на България с Кънчо Кожухаров
18:00 61-ва Стрямска механизирана бригада - gok. филм
18:30 Новини
19:15 Пресечна точка
20:00 Братството /2 с., 10 ep./ - сериал /Франция/
21:00 Парфюмите - игр. филм
23:00 Новини
23:30 Пресечна точка
00:00 Около света /18 ep./ - gok. филм
00:30 Сезар и Розали - игр. филм

ЧЕТВЪРТЪК 03.10.2024 г.

07:00 Как стигнахме до тук? / 4 ep./ - gok. филм
07:30 Курс по английски език
08:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 6 ep./
09:00 Мина Мис и Мина Мистър с Илана Балийска
09:30 Пресечна точка
10:00 Парфюмите - игр. филм
12:00 Дискавър АТЛАС: Южна Африка - gok. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя /2 ep./ - gok. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Братството /2 с., 10 ep./ - сериал
15:30 Около света /19 ep./ - gok. филм
16:00 Отдел Фалшива самоличност - сериал / 4 с., 7 ep./
17:00 Дискавър АТЛАС: Южна Африка - gok. филм
18:00 Мисия Здраве с Мария Петкова
18:30 Новини
19:15 Социални профили с Евгени Мангаджиев
20:00 Братството /2 с., 11 ep./ - сериал
21:00 Фарът - игр. филм
23:00 Новини П
23:30 Социални профили с Евгени Мангаджиев
00:00 Около света /19 ep./ - gok. филм

ВТК си запазва правото за промени в програмата

БЪЛГАРСКА
Армия

ВЕСТНИК ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

ИЗДАТЕЛ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОТБРАНАТА

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР НА МО

София 1000, бул. "Г.С.Раковски" №106
e-mail: bgarmya@abv.bg;
bgarmya2@gmail.com

ГЛАВЕН РЕДАКТОР **Пламен Димитров**
ЗАМЕСТИК-ГЛАВЕН РЕДАКТОР **Венцислав Жеков**
ОТВОРЕН СЕКРЕТАР **Николай Берковски**

РЕДАКТОРИ: Любомир Денов, Димитър Илиев,
Росица Цонева, Андрей Рангелов,
Лъчезар Лозанов;
КОРЕСПОНДЕНТИ: Цончо Драгански - Пловдив,
Атанас Панайотов - Варна;
ФОТО: Красимир Тодоров, Николета Райдовска;
ДИЗАЙН: Николина Войнова, Ивайло Димитров;
КОРЕКТОР МАЯ НАКОВА;
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НЕДЯЛКО СТОЙЧЕВ, ДЕНКО МЛАДЕНОВ

ДЕЖУРЕН РЕДАКТОР **Андрей Рангелов**

ВЕСТНИК
"БЪЛГАРСКА АРМИЯ"
Е ПРОДЪЛЖИТЕЛ НА
"ВОЕННИ ИЗВЕСТИЯ"
"НАРОДНА ОТБРАНА",
"НАРОДНА ВОЙСКА"
И "НАРОДНА АРМИЯ"

РЕДАКЦИОННО
ПРИКЛЮЧАНЕ НА БРОЯ -
В ЧЕТВЪРТЪК 16 Ч.

ПЕЧАТ - "АЛИАНС
ПРИНТ" ЕООД

Върховете на Балканите –

Проклетия

Росица ИВАНОВА

В продължение на десетилетия малцина пътешественици знаят нещо за златните плажове, дивите планини и римските и османските руини в Албания. Но през годините, откакто балканската страна предпазливо се отвори за света, тя привлича пътешественици, желаещи да открият едно от последните диви и най-малко изследвани кътчета на Европа. Един от най-дръзките проекти е „Върховете на Балканите“ – 192-километров кръгов туристически маршрут, свързващ Албания, Черна гора и Косово чрез поредица от пътеки, разположени в планината Проклетия. В стремежа си да възстановят мира лидерите на трите нации предлагат туристическа пътека, свързваща мюсюлманските, католическите и православните общности. Визията за този трансграничен проект се заражда през 2013 г., но корените му са много по-стари. Създаването на маршрута означава да се очертаят пътеки, познати единствено на овчарите, и да се насърчат фермерите да отворят къщи за гости. Окончателният печат за одобрение идва, когато планиращите маршрута убеждават властите на трите държави да премахнат паспортните проверки в момент, когато свободното движение през границите е немислимо. Ако Албания е загадката на Европа, то този маршрут помага да бъде осмислена.

Отправляме се към Албанските Алпи. Самото пътуване до Албания и достигането в полите на Проклетия също си е едно голямо приключение. Най-кратко се пътува през Македония и Косово. С навлизането в Албания приключен-

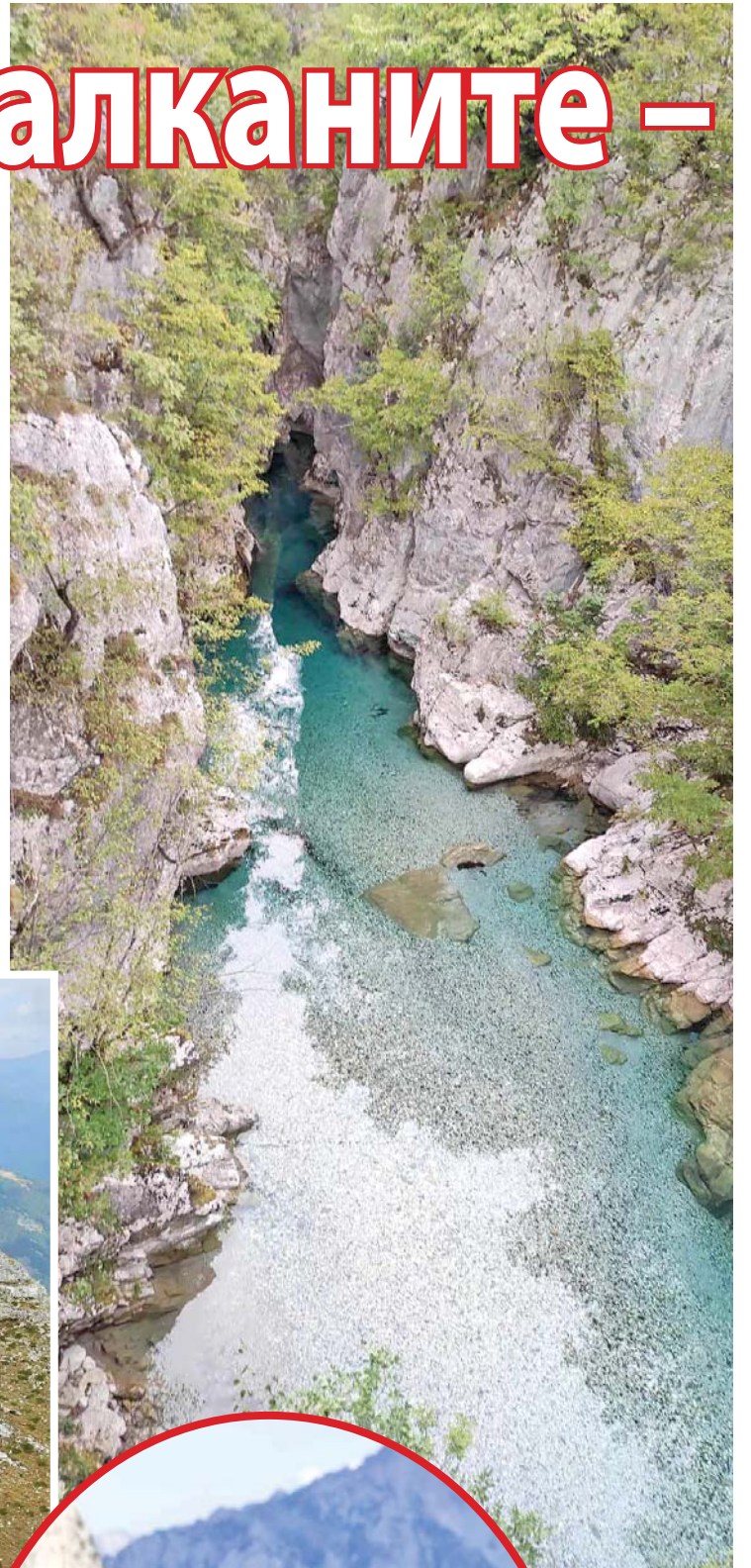

На първенеца на Черна гора вр. Зла Колата – 2534 м

ското у нас все повече се събужда, колкото и да сме изморени. Групата ни се състои от изпитани ултра туристи, с които сме изкачвали немалко върхове

над 2000 м по родните планини. Маршрутът като цяло е доста тежък, защото е дълъг като разстояние, навлиза навътре в планината и денивелацията е огромна. Почти цялото изкачване е много стръмно, има много кратки полегати места, а пътеките са посипани с множество малки камъчета, сипеи и пясък. Които са предпоставка за подхлъзвания и падания. Единственото място, където може да се престаредите с вода, е един заслон, построен от местни овчари за удобство на туристите.

Препоръчително е планината да се изкачва август и септември, когато ледените пасажи са разтопени. Все пак напредвахме, за да се изправим пред невероятни гледки, които ни мотивираха да продължим. И така след поредното предизвикателство, няколко стръмни сипеа и изкачване по алпийско метално въже, вече виждахме това, за което бяхме дошли. И ето

Долината на р. Валбона в Северна Албания
Фото авторът

Едно кафе наг 2000 м

ни на върха 2694 м н.в. Мога само да кажа, че чувството е невероятно. Да погледнеш от най-високата точка на Албанските алпи.

И все пак въпросът е как тези назъбени варовикови склонове са получили необичайното си прозвище остава загадка. Според местната легенда дяволът е избягал от Ада и е създал планината в един ден на пакост. Някои твърдят, че името на Алпите произлиза от жена, която проклела планините, когато в един горещ ден се разхождала с децата си из тях и не могла да намери вода. Други казват, че славянските войници са дали името на планините, когато са се мъчили да преминат през тях. В известен смисъл загадъчната история за произхода на върховете е нещо като метафора за Албания като цяло.

За край, само ще кажа, че маршрутът е доста тежък и не е за неподготвени туристи. Съвет от мен – тръгнете с водач или поне с някой, който е ходил там. Никога сами, разчитайки на прочетеното тук или в интернет.

Един от всичките 500 000 бункера в цяла Албания

